

89276541834098765432284765298093876451749126543
909843765294790784892765418340698765432284765298
3817126543789098437652947907848927654183406938764
749126543787652947907898437652947907848927654183
698765432284765298093876451629925437899843765294
0784892765418340698765432284652980938764517491265
379099843765294790784892765418340698765432284765
876451771126543789098437652947907848927656987654
847652993875174912655437890199843765294790784892
4183406987654322847652980938764516299254378904
652947909843765294790784892765418340698765432284765
749126543787652947907898437652947907848927654183
8471652947909843765294790784892765418340698765432284765
765418340698765432284652980938764517491265
9843765294790784892765418340698765432284765
76151749126543789098437652947907848927656987654
5437652947909843765294790784892765418340698765432284765
76451629925437899843765294790784892765418340698765432284765
432284765298093876451629925437899843765294790784892765418340698765432284765
85418340698765432284652980938764517491265
37652947909843765294790784892765418340698765432284765
51629925437899843765294790784892765418340698765432284765
432284765298093876451629925437899843765294790784892765418340698765432284765
2654378909843765294790784892765418340698765432284765
8927652947909843765294790784892765418340698765432284765
48927652947909843765294790784892765418340698765432284765
98765432284652980938764517491265
90784892765418340698765432284765298093876451749126543781
5437812654378909843765294790784892765418340698765432284765
6981652947909843765294790784892765418340698765432284765
90784892765418340698765432284765298093876451749126543789
54377652947909843765294790784892765418340698765432284765
909843765294790784892765418340698765432284765298093876451749126543789
387645174912657890984376479078984376529479078489
6518340665432284765298103876477112543789098437652
790783892765418340669876543228765284783406984322
1276541834691865432284765298093876451749126543789
987652980938764517491265437890984376529479048792

Social- försäkringen i siffror 2008

Försäkringskassan 2008
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-353-5
Grafisk produktion: Kristina Malm
Tryckeri: Åtta.45 Tryckeri AB

Försäkringskassan
Huvudkontoret
103 51 Stockholm
Telefon 08-786 90 00
E-post huvudkontoret@forsakringskassan.se
Läs mer om socialförsäkringen på Försäkringskassans
hemsida www.forsakringskassan.se

Socialförsäkringen i siffror 2008 kan beställas via
Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.
Priset är 120 kronor exklusive moms och porto.

I denna PDF-version av Socialförsäkringen i siffror 2008 – som finns tillgänglig på www.forsakringskassan.se – är diagrammen länkade till sifferunderlaget. Det betyder att om du klickar på ett diagram så länkas du vidare till en bifogad PDF med underlaget.

Du kan ta dig till samma PDF genom att klicka på gomet längst ner till vänster på skärmen eller genom Visa/Navigeringspaneler/Bifogade filer. Där finns även en Excelfil med samma uppgifter.

Förord

Försäkringskassan inleder med *Socialförsäkringen i siffror 2008* en återkommande utgivning som syftar till att genom kortfattad kommenterad statistik samlat redogöra för socialförsäkringen.

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. Den omfattade år 2007 cirka 445 miljarder kronor, eller motsvarande 15 procent av bruttonationalprodukten (BNP).

Socialförsäkringen beskrivs i denna bok i siffror, tabeller och diagram utifrån områdena registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m. Vidare redovisas de regeländringar som skett i socialförsäkringen sedan år 2006 i ett särskilt avsnitt.

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med *Socialförsäkringen i siffror*. Eva-Lo Ighe har varit redaktör med assistans av Tommy Edlund.

Stockholm i november 2008

Curt Malmberg
Generaldirektör

Registrerade försäkrade 6

Ekonomisk trygghet för familjer och barn 8

- Föräldrapenning vid barns födelse **8**
- Havandeskapspenning **11**
- Tillfällig föräldrapenning **12**
- Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption **14**
- Vårdbidrag **16**
- Underhållsstöd **18**
- Bostadsbidrag **20**
- Barnbidrag **22**
- Barnpension och efterlevandestöd till barn **23**

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning 24

- Sjukpenning **24**
- Arbetslivsinriktad rehabilitering **26**
- Sjukersättning och aktivitetsersättning **27**
- Arbetsskadeersättning **32**
- Handikappersättning **34**
- Assistansersättning **36**
- Närståendepenning **37**
- Bilstöd **38**
- Tandvård **39**

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m. 40

- Ålderspension **40**
- Äldreförsörjningsstöd **43**
- Bostadstillägg till pensionärer m.fl. **44**
- Efterlevandepension till vuxna **47**
- Intjänat pensionsunderlag **50**

Regeländringar sedan 2006 53

Publicerat av Försäkringskassan 67

Inledning

Försäkringskassan administrerar socialförsäkringen vars syfte är att ge ett ekonomiskt skydd vid sjukdom, arbetskada eller vid ålderdom samt för familjer med barn och för personer med någon funktionsnedsättning.

Sveriges befolkning uppgår i dag till drygt 9 miljoner personer. Av dessa är nästan 1,7 miljoner yngre än 16 år och nästan lika många, 1,6 miljoner, har uppnått 65 års ålder. I princip alla som har fyllt 16 år och är bosatta i Sverige är försäkrade och registrerade hos Försäkringskassan. För närvarande är det drygt 7,4 miljoner personer.

År 2007 var socialförsäkringens utgifter sammanlagt 445 miljarder kronor. Det motsvarar 15 procent av bruttonationalprodukten (BNP) och omkring hälften av utgifterna under det av riksdagen fastställda utgiftstaket. Av 100 kronor i hushållens konsumtionsutgifter kommer 23 kronor från socialförsäkringen.

Socialförsäkringen beskrivs i denna bok i siffror, tabeller och diagram utifrån områdena registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m. Antal mottagare, utbetalat belopp och genomsnittlig ersättning för ett antal förmåner och bidrag är några av de mått som beskriver socialförsäkringen i siffror. Statistiken presenteras i form av diagram och tabeller för år 2007 och i tidsserier, vanligtvis från år 1990 och framåt.

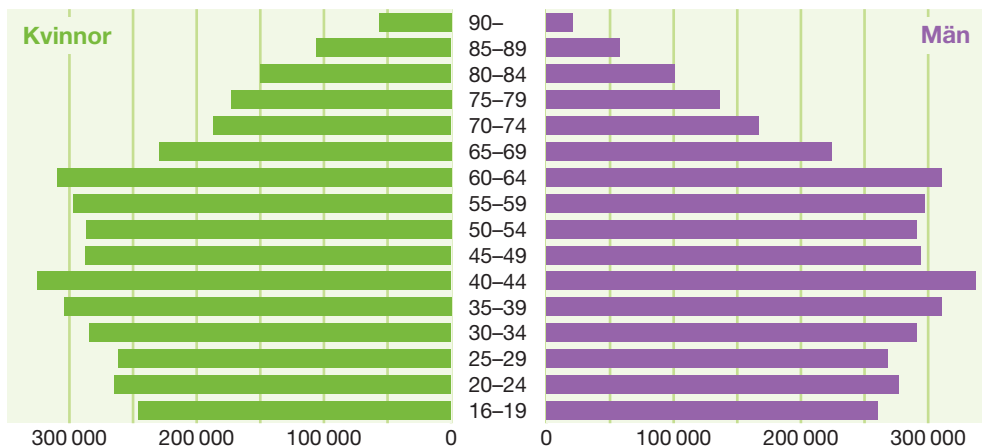
Enligt Försäkringskassans policy för mänskliga rättigheter ska myndigheten garantera den enskilde en likformig och i övrig rätts-säker tillämpning av den allmänna försäkringen. Därför fördelas socialförsäkringen i siffror på bland annat ålder och kön och i några fall på födelseregion.

I boken återges även kortfattat regeländringar genomförda under perioden januari 2006 till juli 2008 samt en lista över skrifter publicerade av Försäkringskassan under år 2007 fram till oktober 2008.

På Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se/omfk/analys, finns ytterligare statistikuppgifter.

Frågor om statistiken kan också ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Registrerade försäkrade

Registrerade försäkrade 2007.

Regler 2007

Svenska medborgare och utländska medborgare som har fyllt 16 år och som är bosatta i Sverige är försäkrade enligt lagen om allmän försäkring (AFL).

Alla försäkrade personer enligt lagen om allmän försäkring är registrerade hos Försäkringskassan. En person som lämnar Sverige anses vara bosatt här om utlandsvistelsen varar högst ett år.

Ålder	Kvinnor	Män	Samtliga
16-19	245 691	260 397	506 088
20-29	525 890	545 182	1 071 072
30-39	588 436	601 731	1 190 167
40-49	612 785	631 996	1 244 781
50-59	584 096	588 629	1 172 725
60-69	539 503	534 716	1 074 219
70-79	359 965	302 712	662 677
80-89	255 801	158 836	414 637
90-	56 623	20 783	77 406
Totalt	3 768 790	3 644 982	7 413 772

Registrerade försäkrade 2007.

Regler 2007

Sjukpenningförsäkrade är de registrerade personer som beräknas tjäna minst 24 procent av basbeloppet per år genom förvärvsarbete. Den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) ligger till grund

för så kallade dagersättningar såsom sjukpenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, havandeskapspenning, närståendepenning, smittbärrpenning samt dagpenning inom tiotalförsvaret.

Födelseregion	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	3 212 299	3 150 352	6 362 651
Norden utom Sverige	144 313	104 289	248 602
EU 27 utom Norden	97 130	86 790	183 920
Övriga Europa	87 809	79 691	167 500
Afrika söder om Sahara	25 685	26 945	52 630
Asien utan Mellanöstern	60 934	35 631	96 565
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	101 474	122 572	224 046
Nordamerika	10 763	11 442	22 205
Sydamerika	27 303	25 464	52 767
Oceanien	998	1 703	2 701
Totalt	3 768 708	3 644 879	7 413 587

Registrerade försäkrade 2007.

86 procent av de försäkrade registrerade hos Försäkringskassan är inrikesfödda, medan 14 procent är

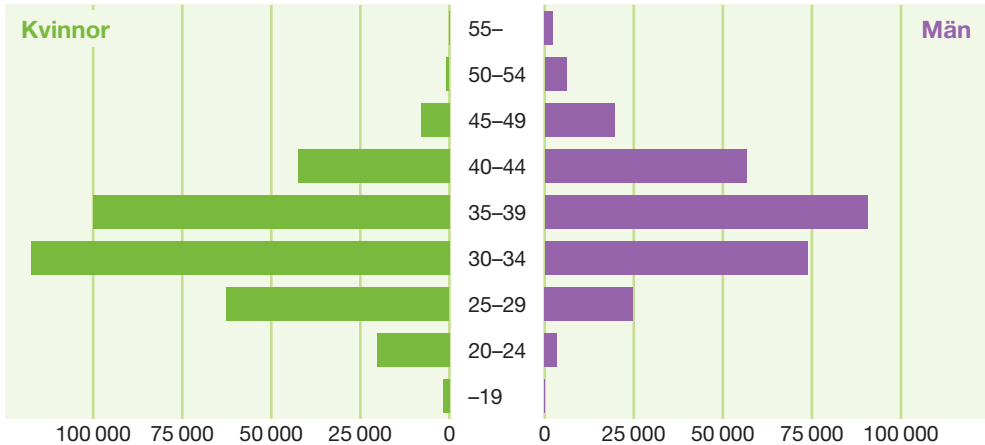
födda i ett annat land än Sverige.

Av 7,4 miljoner registrerade försäkrade 2007 saknas uppgift om födelseregion för 185 personer.

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

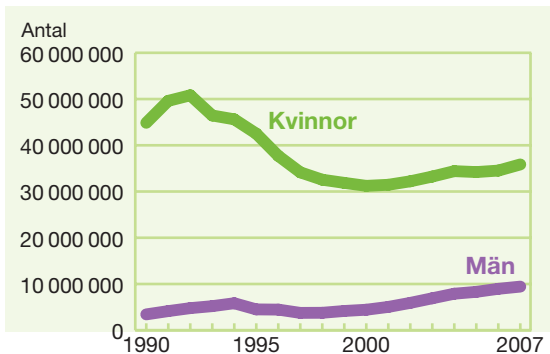
Föräldrapenning vid barns födelse

Föräldraförsäkringen ska stödja båda föräldrarnas möjlighet att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete.

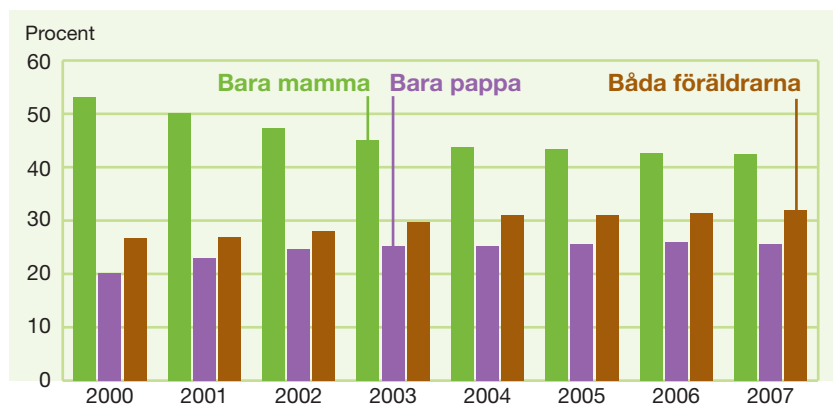
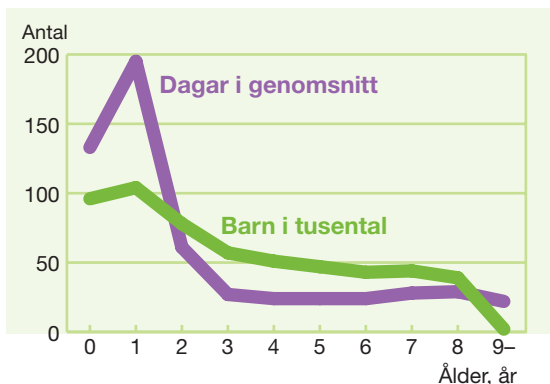
Personer med föräldrapenning 2007. Under år 2007 hade 633 000 personer föräldrapenning. Kvinnornas andel var 56 procent och männens 44 procent. Fler

kvinnor än män använde föräldrapenning bland dem som var yngre än 40 år, medan det omvända gäller för dem som var 40 år eller äldre.

Dagar med föräldrapenning. Av alla 45 miljoner utbetalda dagar med föräldrapenning under år 2007 svarade kvinnorna för 79 procent. De uttagna dagarna med föräldrapenning var som allra flest år 1992, och sjönk därefter under några år i samband med det minskade barnafödandet. Efter en viss stagnation i mitten på 2000-talet märks en svag uppgång. Männens uttag av dagar har dock aldrig varit större. Därmed har männen ökat sin andel från 10 procent av dagarna år 1997 till 21 procent år 2007.

Barn för vilka föräldrarna använt föräldrapenning 2007. Största antalet dagar med föräldrapenning tas ut för barn upp till ettårs-åldern. För barnen mellan tre och åtta år är det genomsnittliga antalet ganska konstant runt 30 dagar under året. Föräldrar till ungefär 1 700 barn som fyllt 9 år men som ännu inte gått ut sitt första skolår tog ut föräldrapenning år 2007.

Barn vars föräldrar har tagit ut föräldrapenning, oavsett barnens ålder. Andelen barn vars fäder har tagit ut föräldrapenning – antingen

enbart pappan eller båda föräldrarna – har ökat från 47 procent år 2000 till 57 procent år 2007.

Föräldrapenning kan föräldrar få med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till föräldrarnas inkomst, dock lägst 180 kronor per dag. För de resterande 90 dagarna får man lägstanivån som är 180 kronor om dagen för alla.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har var och en rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå från rätten till föräldrapenning till

förmån för den andra föräldern med undantag av 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Föräldrapenning kan som regel tas ut tills barnet har fyllt åtta år eller avslutat första skolåret. Ersättningen är inte fullt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och då baserat på 10 prisbasbelopp. Den högsta möjliga föräldrapenningen var 874 kronor per dag under 2007.

Regler 2007

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	1 758	45	171	64	30 344	12 141
20-24	20 445	3 517	158	43	43 310	18 084
25-29	62 567	24 776	132	40	50 800	20 185
30-34	117 490	73 790	107	38	49 825	22 280
35-39	100 025	90 607	84	33	39 799	19 649
40-44	42 460	56 611	63	29	27 714	16 814
45-49	7 998	19 617	43	29	15 877	15 411
50-54	836	6 162	35	29	11 951	14 775
55-	37	2 311	43	35	11 946	15 994
Samtliga	353 616	277 436	101	43	43 172	19 359

Föräldrapenning 2007. Av totalt 20,6 miljarder kronor i föräldrapenning med anledning av barns

födelse under år 2007 gick 74 procent till kvinnor och 26 procent till män.

Födelseregion	Andel mottagare, endast grundnivå		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2,8	0,7	464	596
Norden utom Sverige	5,7	2,4	453	553
EU 27 utom Norden	19,0	6,5	362	538
Övriga Europa	22,2	7,8	293	414
Afrika söder om Sahara	32,7	15,2	243	375
Asien utan Mellanöstern	24,8	12,5	297	415
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	32,5	15,5	245	381
Nordamerika	19,7	8,2	376	512
Sydamerika	18,4	5,8	339	459
Oceanien	14,3	5,6	427	541
Samtliga	6,4	2,9	426	456

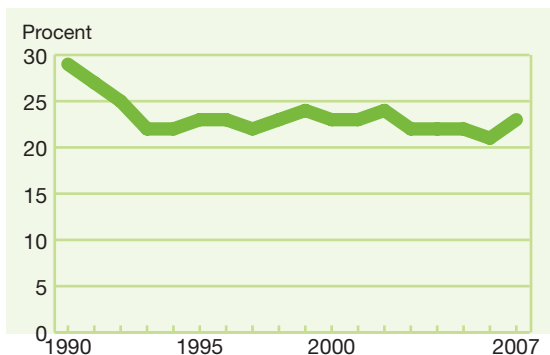
Andel mammor och pappor som endast använder föräldrapenning på grundnivå samt genomsnittlig ersättning för alla föräldrar 2007. Under 2007 var det drygt 6 procent av mammorna och knappt 3 procent av papporna som endast tog ut föräldrapenning av de 390 dagarna på grundnivå. Andelen föräldrar som endast använde föräldrapenning på grundnivå var

lägst bland dem födda i Sverige. Mammornas andel var genomgående högre än pappornas. Inrikesfödda föräldrar hade den högsta genomsnittliga ersättningen jämfört med föräldrar födda i ett annat land än Sverige. Mammorna hade, oavsett i vilket land man var född, i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med papporna.

Havandeskapspenning

Gravida kvinnor som inte kan fortsätta förvärvsarbete kan få möjlighet till ledighet och vila genom havandeskapspenning.

Andelen kvinnor med havandeskapspenning. Under senare delen av graviditeten har många kvinnor ersättning från socialförsäkringen i form av havandeskapspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Efter en tydlig nedgång i början av 1990-talet har andelen kvinnor som fått havandeskapspenning legat kring 21–24 procent.

En gravid kvinna med ett fysiskt påfrestande arbete kan få havandeskapspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till annat arbete som passar henne bättre under slutet av graviditeten. Hon kan då få havandeskapspenning under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen

förbud mot ett visst arbete under graviditeten har kvinnan rätt till havandeskapspenning för varje dag som förbudet gäller.

Ersättningen är nästintill 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta möjliga havandeskapspenningen var 655 kronor per dag under 2007.

Regler 2007

Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp, kronor under året
-19	25	35	11 037
20-24	2 995	38	16 263
25-29	8 458	38	18 304
30-34	8 343	38	19 141
35-39	3 770	38	19 758
40-44	806	37	18 561
45-49	31	39	19 451
Samtliga	24 430	38	18 566

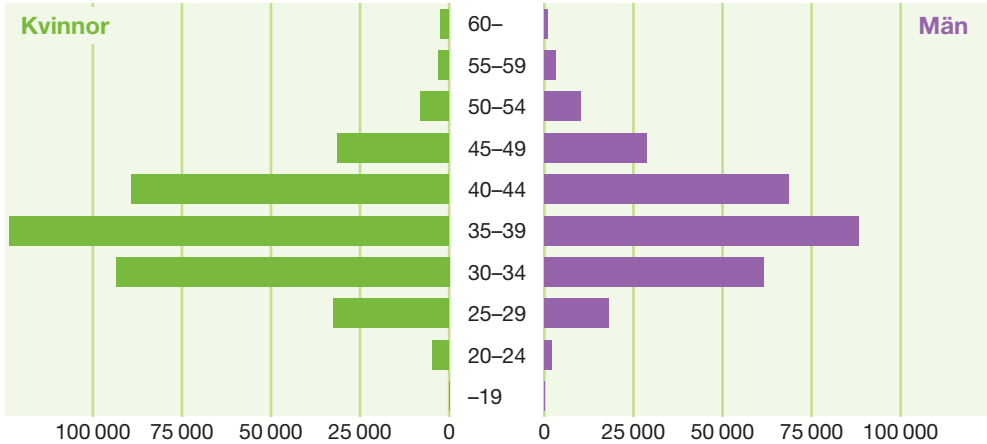
Havandeskapspenning 2007.

Under år 2007 betalades det ut 454

miljoner kronor i havandeskapspenning till drygt 24 000 kvinnor.

Tillfällig föräldrapenning

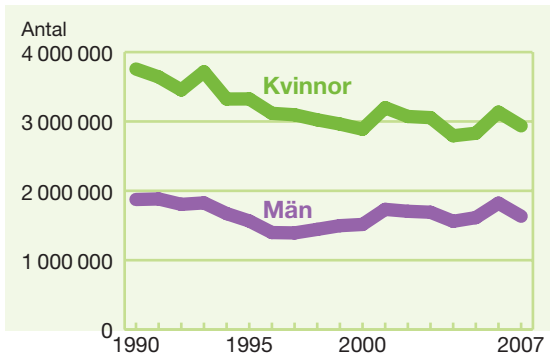
Tillfällig föräldrapenning gör det bland annat möjligt för föräldrar att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

Personer med tillfällig föräldrapenning för vård av barn 2007.

Under 2007 använde 670 000 personer tillfällig föräldrapenning. De flesta var kvinnor, 58 procent. Männens andel var 42 procent,

vilket är en aning lägre än andelen bland dem som tagit föräldrapenning vid ett barns födelse. Ålders- och könsfördelningen för de båda förmånsslagen är likartad.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

Av totalt 4,6 miljoner ersatta dagar under 2007 använde kvinnor 64 procent. Männens andel av de uttagna dagarna har under tiden 1990 till och med 2007 varierat mellan 31 och 37 procent. År 2007 var denna andel 36 procent.

Regler
2007

Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdnadshavare, besök i samhällets förebyggande hälsovård med mera kan han eller hon ha rätt till tillfällig föräldrapenning. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan man få ersättning för 60 dagar per barn och år. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut vid barns sjukdom eller vid besök i samhällets förebyggande barnhälsovård. Rätten till tillfällig föräldrapenning kan i vissa situationer överlåtas till en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för obegränsat antal dagar. Båda för-

äldrarna kan dessutom få ersättning för samma barn och tid.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få ersättning för vård av sjukt barn i åldern 16–21 år (ibland äldre).

Vidare har en förälder till ett barn som omfattas av LSS från barnets födelse till dess att det fyller 16 år även rätt till tio så kallade kontaktdagar per barn och år. Dessa dagar kan tas ut för föräldrautbildning, vid invänjning eller besök i den förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg som barnet deltar i.

Dagarna kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels ersättning. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

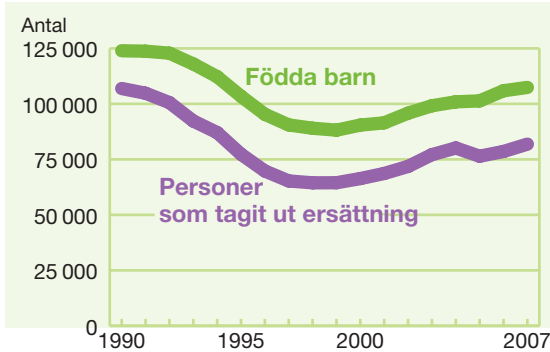
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	31	5	12,4	5,4	5 710	6 727
20-24	4 610	2 012	9,1	7,5	5 141	6 794
25-29	32 524	17 966	9,2	6,8	6 004	6 500
30-34	93 536	61 740	8,6	6,4	6 162	6 074
35-39	123 449	88 264	7,6	5,8	5 636	4 974
40-44	89 086	68 532	6,7	5,4	5 041	4 313
45-49	31 316	28 744	6,1	5,1	4 529	4 479
50-54	7 988	10 274	5,7	5,0	4 242	5 940
55-59	2 997	3 134	3,3	5,1	2 467	4 587
60-	2 408	1 106	2,7	4,8	2 033	1 894
Samtliga	387 945	281 777	7,6	5,8	5 486	5 195

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn 2007. Av totalt cirka 3,6 miljarder kronor i tillfällig

föräldrapenning för vård av barn under 2007 gick 60 procent till kvinnor och 40 procent till män.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Fäderna eller en andra förälder ges genom ersättningen möjlighet att vara med vid förlossningen, sköta hemmet och vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Antalet födda barn och antalet fäder som använde till-

fällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption var som högst år 1990, då ungefär 86 procent av papporna utnyttjade dagarna. Under större delen av 1990-talet sjönk antalet ersatta dagar beroende på att antalet födda barn minskade, samtidigt som också andelen av de nyblivna papporna som använde sina 10 dagar sjönk till 72 procent. År 2001 vände utvecklingen igen, och sedan 2004 föds åter fler än 100 000 barn om året. År 2007 var det drygt 76 procent av papporna eller den andre föräldern som nyttjade de 10 dagarna.

Regler 2007

I samband med ett barns födelse har fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när han eller hon avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden få användas av annan person än fadern eller barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till

fem dagar var. Dagarna får tas ut längst till och med den sextionde dagen efter den dag barnet har kommit hem eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård. Ersättningsnivån är nästan 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

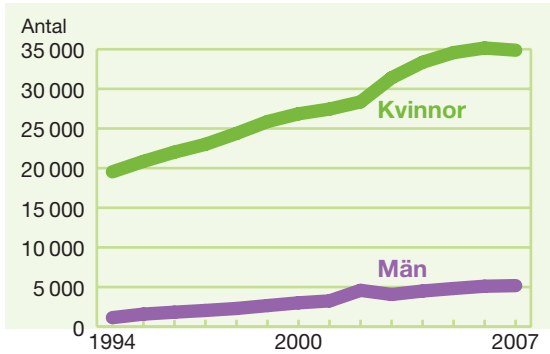
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	0	32	0,0	9,3	0	6 032
20-24	17	2 785	9,9	9,6	6 095	7 334
25-29	80	14 500	9,4	9,6	6 161	7 939
30-34	130	29 281	8,1	9,7	6 004	8 284
35-39	164	21 961	7,2	9,6	5 645	8 339
40-44	137	9 131	7,3	9,6	5 778	8 104
45-49	98	2 397	7,5	9,5	5 837	7 900
50-54	86	688	7,5	9,5	5 956	7 811
55-59	71	181	7,5	9,2	5 620	7 363
60-	48	74	6,6	9,2	5 229	7 374
Samtliga	831	81 030	7,7	9,6	5 811	8 165

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption 2007. Under 2007

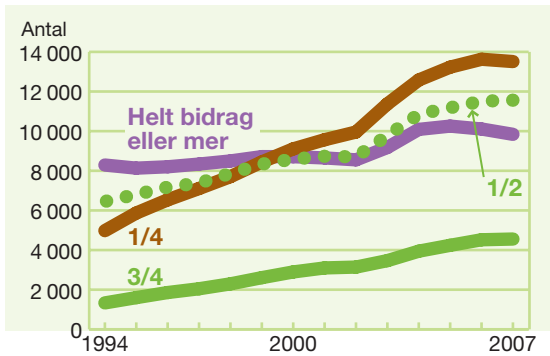
betalades det ut cirka 660 miljoner kronor. Drygt 5 miljoner av beloppet betalades till kvinnor.

Vårdbidrag

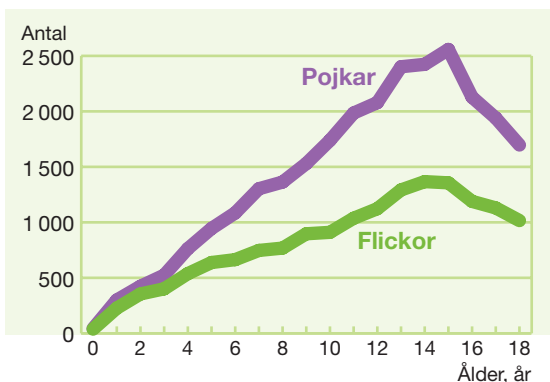
Vårdbidrag underlättar för föräldrar att ge sitt sjuka eller funktionshindrade barn den tillsyn och vård och det stöd som krävs för att barnet ska kunna utvecklas på bästa sätt.

Vårdbidragsmottagare. Antalet föräldrar med vårdbidrag har ökat med omkring 94 procent sedan år 1994. Det är främst barn med psykiska diagnoser som svarar för ökningen. Från år 2003 kan vårdbidrag beviljas för barn upp till 19 år, vilket också förklarar de senaste årens ökning av antalet vårdbidragsmottagare. Fädernas andel bland bidragsmottagarna är liten men har ändå stigit från drygt 6 procent till nästan 13 procent.

Vårdbidrag efter omfattning. År 1988 infördes en fjärdedels ersättning och år 1992 tillkom tre fjärdedels ersättning. Fler än tidigare kunde då beviljas vårdbidrag, och den lägsta nivån är i dag den vanligast förekommande. De psykiska diagnoserna har under de senaste 10 åren ökat för nybeviljade vårdbidrag med 230 procent för flickor och 175 procent för pojkar, medan övriga diagnoser varierat betydligt mindre.

Barn med vårdbidrag december 2007. Av alla barn med vårdbidrag i december 2007 var ungefär 37 procent flickor och 63 procent pojkar. Pojkarna dominerar i alla åldrar. Flickornas andel var som lägst i åldrarna 10–11 år, 34 procent.

En förälder kan få vårdbidrag för sitt barn om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader. Det gäller längst till och med juni månad det år då barnet fyller 19 år. Den särskilda tillsynen eller vården ska vara orsakad av sjukdom eller funktionshinder. Föräldern kan också få vårdbidrag om barnets sjukdom eller funktionshinder förorsakar ökade utgifter (merkostnader).

Om föräldern vårdar flera sjuka eller funktionshindrade barn i den aktuella åldern grundas rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på de ökade utgifternas omfattning.

Vårdbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Ett helt vårdbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2007 innebar 8 396 kronor per månad. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Vårdbidrag för ökade omkostnader är dock skattefritt.

Under vissa förutsättningar kan merkostnadsersättning betalas ut utöver det normala beloppet för hel förmån. Vårdbidrag kan även beviljas om det enbart finns behov av ersättning för merkostnader. I ett sådant fall är vårdbidraget 36 eller 62,5 procent av prisbasbeloppet per år beroende på merkostnadens storlek.

Regler 2007

Barn med vårdbidrag december

2007. Omkring en femtedel av barnen fanns i familjer som hade vårdbidrag för flera barn. Ungefär 21 procent av både flickorna och pojkarna med vårdbidrag var i åldern 16–19 år, den åldersgrupp som tillkom genom de nya reglerna år 2003. Sedan år 2005 har denna grupp ökat med 3 procent.

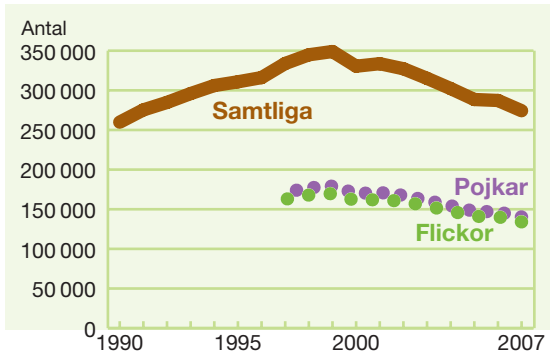
Ålder	Samtliga barn		Barn i familjer med ett bidragsbarn	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–2	620	767	554	666
3–5	1 577	2 322	1 280	1 815
6–8	2 179	3 751	1 672	3 005
9–11	2 844	5 254	2 194	4 174
12–15	5 138	9 463	4 027	7 569
16–19	3 335	5 767	2 716	4 721
Samtliga	15 696	27 329	12 443	21 950

Vårdbidrag december 2007. Totalt betalades det ut 2,2 miljarder kronor i vårdbidrag under 2007, vilket är en minskning med ungefär 100 miljoner jämfört med år 2005. 2007 utbetalades 89 procent av bidraget till kvinnor och 11 procent till män.

Ålder	Antal mottagare (föräldrar)		Medelbelopp, kronor i dec.	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	112	5	5 287	4 031
25–29	1 005	46	4 933	4 228
30–34	4 016	329	4 697	4 298
35–39	8 795	922	4 637	4 120
40–44	10 773	1 489	4 645	3 982
45–49	6 629	1 233	4 636	3 835
50–54	3 052	716	4 687	4 122
55–	735	287	5 629	6 691
Samtliga	35 221	5 176	4 668	4 050

Underhållsstöd

Genom underhållsstödet garanterar samhället att ett barn till särlevande föräldrar får ett visst underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte fullgör sin underhållsskyldighet.

Barn med underhållsstöd eller bidragsförskott. I december 2007 betalades underhållsstöd ut från Försäkringskassan för cirka 274 000 barn i åldern 0–20 år. Det motsvarar knappt 12 procent av alla barn i åldersintervallet. Ökningen av antalet barn med

underhållsstöd/bidragsförskott under 1990-talet berodde både på att det totalt sett fanns fler barn än tidigare och på att andelen barn med underhållsstöd/bidragsförskott steg. 1997 infördes dessutom det förlängda underhållsstödet. Den ekonomiska krisen och ett ökande antal skilsmässor förklarar andelsökningen. Under 2000-talet har både antalet och andelen barn med underhållsstöd minskat. Födelseletalen har sjunkit, föräldrarnas betalningsförmåga har förbättrats och separationsfrekvensen är något lägre än tidigare. En annan orsak till att underhållsstödet minskat är att föräldrarna allt oftare reglerar underhållet mellan varandra direkt i stället för via Försäkringskassan.

Regler 2007

Föräldrar är underhållsskyldiga för sina barn fram tills barnet fyller 18 år, eller längre om barnet fortfarande går i skolan. När barnet varaktigt bor hos endast en av föräldrarna ska den andra föräldern bidra till barnets försörjning genom att betala underhållsbidrag. Storleken på underhållsbidraget fastställs i avtal eller av domstol med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas samlade ekonomi.

Ett barn kan få underhållsstöd från Försäkringskassan om

- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än 1 273 kronor i månaden
- faderskapet inte är fastställt
- barnet är adopterat av endast en förälder.

Underhållsstödet är maximalt 1 273 kronor per månad och barn. Förlängt underhållsstöd kan betalas ut så länge barnet bedriver studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp, längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Man kan få underhållsstöd i form av fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvis boende. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern helt eller delvis betala tillbaka de kostnader som samhället har för det underhållsstöd som betalats ut till den andra föräldern. Återbetalningsskyldigheten fastställs till en procentsats av de inkomster som han eller hon hade vid den senaste taxeringen.

Barn med underhållsstöd

december 2007. I varje redovisad åldersklass är det nästan exakt lika vanligt för flickor att ha underhållsstöd som för pojkar. Andelen är som störst mellan 15 och 17 år.

Ålder	Antal		Andel av respektive åldersgrupp, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–2 år	5 690	6 106	3,7	3,7
3–5 år	11 534	12 152	7,7	7,8
6–8 år	16 314	16 957	11,9	11,7
9–11 år	20 911	22 124	14,9	14,9
12–14 år	30 061	30 920	17,8	17,5
15–17 år	38 364	39 668	20,3	19,8
18–20 år	12 053	13 305	6,8	7,2
Samtliga	134 927	141 232	12,1	12,0

Underhållsstöd december 2007.

Under år 2007 betalades det ut cirka 4 miljarder kronor i underhållsstöd. Av mottagarna var 82 procent kvinnor och 18 procent män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24*	15 635	11 529	1 264	1 203
25–29	12 060	823	1 557	1 085
30–34	22 707	2 030	1 770	1 315
35–39	35 918	4 339	1 889	1 467
40–44	38 572	6 573	1 786	1 470
45–49	22 317	4 638	1 674	1 450
50–54	9 187	2 496	1 534	1 453
55–59	2 298	1 062	1 442	1 408
60–	261	572	1 526	1 438
Samtliga	158 955	34 062	1 703	1 354

* Inklusive mottagare av förlängt underhållsstöd.

Ålder	Antal bidragsskyldiga		Antal med skuld		Medelskuld*, kr i dec.	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	845	2439	25	295	3 885	4 623
25–29	2 600	6 686	162	1 789	5 723	7 337
30–34	5 540	13 753	676	4 467	6 231	10 133
35–39	9 562	24 918	1 761	8 609	7 288	13 628
40–44	10 465	36 901	2 539	14 205	8 180	15 137
45–49	5 415	29 690	1 573	12 085	8 370	15 452
50–54	1 929	18 518	698	7 990	8 956	15 056
55–59	460	9 091	207	4 133	8 341	13 597
60–	53	5266	25	2 359	9 427	13 199
Samtliga	36 869	147 262	7 666	55 932	7 855	14 061

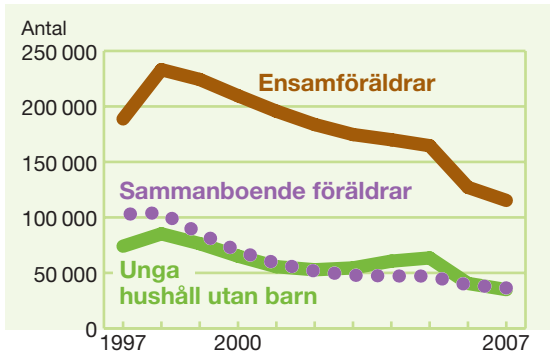
* Medelskulden är beräknad på den andel av de bidragsskyldiga som har en skuld till Försäkringskassan.

Bidragsskyldiga föräldrar december 2007. Av de 184 000 bidragsskyldiga föräldrarna i december 2007 var 20 procent kvinnor och 80 procent män. Bland kvinnorna hade 21 procent en skuld till Försäkringskassan och bland männen

38 procent. Denna skuld uppgick till cirka 850 miljoner kronor, vilken är en minskning med 2,5 miljarder jämfört med utgången av år 2004. Kvinnornas del var 7 procent och männens 93 procent.

Bostadsbidrag

Bostadsbidragen ska ge ekonomiskt svaga hushåll möjligheter att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Hushåll med bostadsbidrag under året. Antalet hushåll med bostadsbidrag har stadigt minskat under de senaste 10 åren. Särskilt stor är minskningen de två senaste åren. Det beror delvis på de regeländringar som gjorts, och delvis på att inkomstnivån höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget varit oförändrat.

Regler 2007

Barnfamiljer och ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte är 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek.

De som söker bostadsbidrag ska uppskatta hur mycket de kommer att tjäna under det eller de kalenderår ansökan avser. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då taxeringsbeslut för bidragsåret meddelats fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om slutligt bostadsbidrag för år 2007 meddelas under år 2009. Om hushållet har fått mer än 1 200 kronor för mycket i preliminärt bostadsbidrag ska mellanskillnaden betalas tillbaka.

Är mellanskillnaden mer än 2 500 kronor ska hushållet också betala en avgift. Om hushållet i stället har fått ett för litet preliminärt bostadsbidrag och mellanskillnaden överstiger 1 200 kronor ska mellanskillnaden betalas ut med ränta.

För gifta och samboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 58 500 kronor för vardera maken.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget av den årsinkomst som överstiger 117 000 kronor.

För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för makar tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidraget reduceras, kronor per år		Regler 2007
			Ensamstående	Gifta/sambor	
<i>Barnfamiljer</i>					
Antal hemmavarande barn					
1	2 600	80	117 000	58 500/sökande	
2	3 200	100	117 000	58 500/sökande	
3	4 000	120	117 000	58 500/sökande	
4	4 000	140	117 000	58 500/sökande	
5 eller fler	4 000	160	117 000	58 500/sökande	
<i>Hushåll utan barn</i>					
18–28 år	1 100	60	41 000	58 000	

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp per hushåll, kronor i december		
	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende
–24	17 792	12 190	2 718	971	667	1 211
25–29	12 245	5 233	4 614	1 581	796	1 461
30–34	13 812	1 426	5 385	1 912	1 302	1 755
35–39	20 499	2 398	6 583	1 843	1 324	1 908
40–44	24 566	3 785	6 932	1 669	1 360	1 956
45–49	16 145	3 486	5 379	1 578	1 343	1 951
50–54	7 426	2 515	3 711	1 541	1 351	1 933
55–59	2 196	1 278	1 854	1 578	1 372	1 837
60–	343	937	1 288	1 736	1 372	1 866
Samtliga	115 024	33 248	38 464	1 589	1 010	1 796

Bostadsbidrag december 2007.

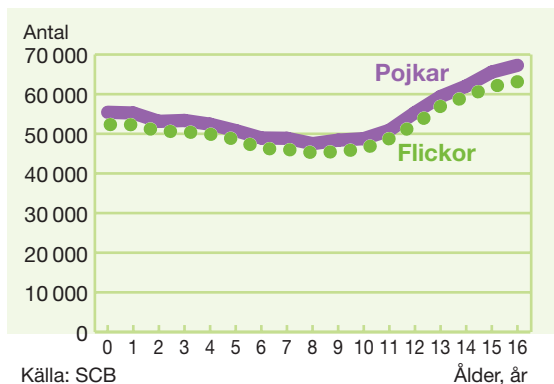
Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar, och då oftast till kvinnor. Sammanlagt fick cirka 187 000 hushåll ett preliminärt bidrag i december 2007.

Under år 2007 betalades totalt 3,5 miljarder kronor i bostadsbidrag till ca 247 000 hushåll. En

fjärdedel av de som fick bidraget var studerande. Till hushåll med barn gick ungefär 2,2 miljarder gick till de cirka 64 procent av hushållen som hade en kvinna som ensam familjeförsörjare. Hushållen med en man som ensam familjeförsörjare var cirka 12 procent och fick 0,3 miljarder.

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn samt över livscykeln.

Antal barn efter barnens ålder

2007. I slutet av 2007 fanns det 876 000 flickor och 923 000 pojkar i åldern 0–16 år. De mycket stora barnkullar som föddes åren kring 1990 har år 2007 hunnit bli runt sexton sjutton år. Efter toppåret 1990 sjönk antalet födda steg för steg men de senaste åren har det varit en svag uppgång. Antalet födda barn år 2007 (noll år i figuren) var 13 procent lägre än antalet som föddes år 1990.

Regler 2007

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Alla föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i landet, till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Föräldrar till nyfödda barn som har gemensam vårdnad kan välja till vem av dem som barnbidraget ska betalas ut. Om inget val görs betalas pengarna ut till mamman. För särlevande

föräldrar med barn som bor växelvis hos dem kan hälften av barnbidraget utbetalas till vardera föräldern om de är överens om det.

En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. Barnbidraget är 1 050 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget är 100 kronor per månad för andra barnet, 354 kronor för tredje barnet, 860 kronor för det fjärde barnet och 1 050 för varje ytterligare barn.

	Månadsbelopp, kronor			Årsbelopp, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 050	–	1 050	12 600
2 barn	2 100	100	2 200	26 400
3 barn	3 150	354	3 604	43 248
4 barn	4 200	860	5 514	66 168
5 barn	5 250	1 050	7 614	91 368
För varje ytterligare barn	1 050	1 050	2 100	25 200

Belopp för barnbidrag 2007. År 2007 betalades det ut 23,5 miljard-er kronor i barnbidrag. Beloppen

för respektive barn har varit desamma sedan oktober 2005.

Barnpension och efterlevandestöd till barn

Ett barn har rätt till barnpension och efterlevandestöd om någon av föräldrarna eller båda har avlidit.

Barn som inte fyllt 18 år har rätt till barnpension. Ett barn som studerar och har rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp (i princip grundskole- och gymnasiestudier) får ha kvar pensionen till och med juni det år då 20-årsdagen infaller.

Storleken på barnpensionen beror främst på föräldrarnas inkomst och antalet barn i familjen. Som tillägg till eller ersättning för barnpension kan barnet under vissa förutsättningar få efterlevandestöd. Det är 40 procent av prisbasbeloppet för varje avlidne förälder, motsvarande 1 343 kronor i månaden under 2007.

Regler 2007

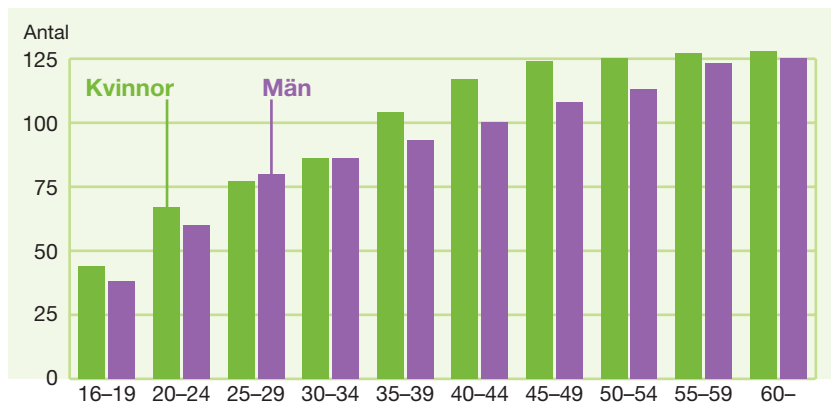
Barnpension december 2007. Av totalt drygt 1 miljard kronor i barnpension och efterlevandestöd år 2007 gick omkring 49 procent till flickor och 51 procent till pojkar.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-4	587	594	2 553	2 382
5-9	1 771	1 930	2 559	2 574
10-14	4 951	5 077	2 659	2 678
15-19	5 660	6 034	2 855	2 890
Samtliga	12 969	13 635	2 726	2 744

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

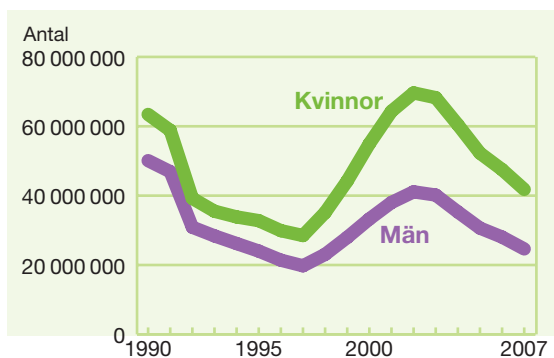
Sjukpenning

Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Sjukpenningdagar per mottagare 2007. Antalet sjukpenningdagar stiger med ökande ålder för både kvinnor och män. Det kan tolkas som att de medicinska riskerna stiger med högre ålder. Det kan

också vara fråga om att påfrestningarna i arbetslivet ökar eller att personer som varit yrkesaktiva under längre tid också har utsatts för en större sammanlagd belastning.

Ersatta sjukpenningdagar. Antalet ersatta sjukpenningdagar minskade stadigt under perioden

1990 fram till 1997. Efter perioden år 1997 till 2002 med en starkt ökande sjukfrånvaro har antalet sjukpenningdagar återigen minskat varje år. Utgifterna för sjukpenning har sedan år 2002 minskat med en tredjedel. Nedgången de senaste åren beror bland annat på en striktare tolkning av reglerna och sannolikt på förändrade attityder i samhället. Personer med långvarig sjukpenning har också snabbare än tidigare förts över till sjukersättning. Antalet ersatta sjukpenningdagar har genomgående varit fler för kvinnor jämfört med män.

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning om inkomsterna uteblir av medicinska skäl. Avgörande är i vilken grad sjukdomen sätter ned arbetsförmågan.

Man kan även få sjukpenning för medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att förebygga sjukdom eller att förkorta sjukdomstiden.

Under de första 14 dagarna i en sjukperiod får man som anställd sjuklön av sin arbetsgivare, dock inte för den allra första dagen som är en karensdag. Om nedsättning av arbetsförmågan på grund av sjukdom kvarstår även efter det att sjuklöneperioden har löpt ut kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. Egen-

företagare kan ha en karenstid på 3 eller 30 dagar.

Det finns ingen formell gräns för hur lång tid en person kan ha sjukpenning, men Försäkringskassan ska senast ett år efter sjukankmälningsdagen ha utrett om personen kan få sjukersättning i stället, eller aktivitetsersättning för den som är under 30 år.

Ersättningen för hel sjukpenning är i det närmaste 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten för alla dagar i sjukperioden med undantag för karensdagen. Maximal sjukpenning för en dag var 655 kronor år 2007 baserat på 7,5 prisbasbelopp. För arbetslösa gäller speciella regler, och för dem var den maximala ersättningen per dag 486 kronor.

Regler 2007

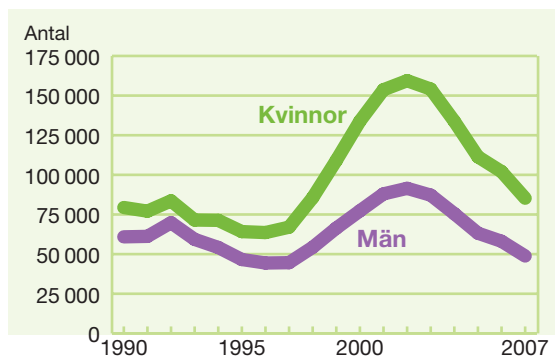
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–19	538	758	44	38	13 398	13 936
20–24	14 154	10 690	67	60	24 196	27 379
25–29	29 228	14 262	77	80	30 471	36 829
30–34	43 846	18 732	86	86	34 898	40 482
35–39	47 555	23 318	104	93	40 935	43 136
40–44	49 432	29 467	117	100	45 278	45 937
45–49	44 245	28 756	124	108	46 774	48 952
50–54	47 065	30 781	125	113	46 817	50 479
55–59	49 194	35 810	127	123	47 055	54 784
60–	50 940	41 273	128	125	47 087	56 348
Samtliga	376 197	233 847	111	106	42 376	47 874

Sjukpenning 2007. Av totalt cirka 27,1 miljarder kronor i sjukpenning år 2007 gick 59 procent till kvinnor och 41 procent till män. 62 procent

av mottagarna var kvinnor och 38 procent var män. Männerna fick i genomsnitt 13 procent högre ersättning jämfört med kvinnorna.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Olika rehabiliteringsåtgärder ska underlätta för de långtidssjuka att återgå till arbete.

Långa sjukfall. Med långa sjukfall menas här sådana som har pågått minst 60 dagar. Antalet personer som varit sjukskrivna minst 60 dagar sjönk mellan 2002 och 2007 med drygt 117 000 individer. Kvinnornas andel av dem som varit långvarigt sjukskrivna ökade mellan åren 1992 och 2001, men har därefter legat stabilt på cirka 64 procent.

Regler 2007

Arbetsprövning, arbetsträning, utredning och utbildning är exempel på åtgärder som kan bli aktuella inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan den enskilde personen få rehabiliteringspenning som ersättning för uteblivna inkomster och ett särskilt bidrag som täcker vissa så kallade merkostnader som kan uppstå i samband med rehabiliter-

ingen (exempelvis för resor). Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbetshjälpmedel och ge ersättning för resor till och från arbetet i stället för sjukpenning.

Rehabiliteringspenning kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels. Hel rehabiliteringspenning är nästan 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Maximal rehabiliteringspenning för en dag var 655 kronor år 2007.

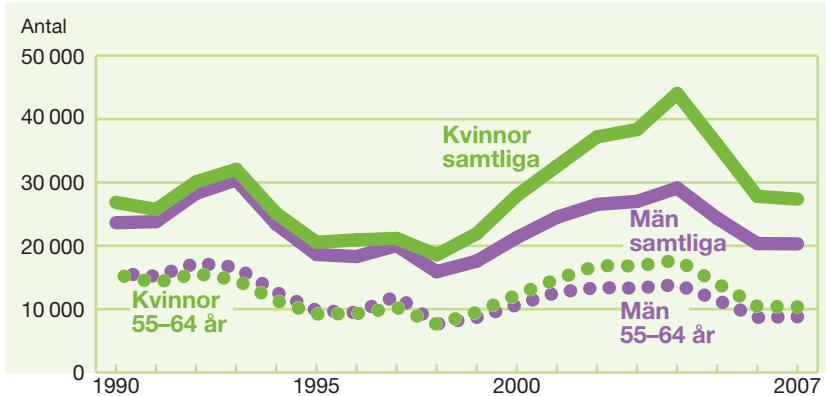
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	441	243	101	96	36 779	43 033
25-29	1 282	700	105	104	42 631	50 061
30-34	2 500	1 101	96	102	41 373	49 273
35-39	3 756	1 450	97	101	42 696	50 696
40-44	4 481	1 856	91	98	39 901	49 286
45-49	3 854	1 727	86	97	37 568	47 961
50-54	3 705	1 714	83	95	36 111	49 111
55-59	3 129	1 674	77	89	33 340	45 147
60-	1 873	939	66	71	29 006	36 527
Samtliga	25 021	11 404	88	95	37 996	47 493

Rehabiliteringspenning 2007. Av nästintill 1,5 miljarder utbetalade kronor för rehabiliteringspenning år 2007 gick 64 procent till kvinnor

och 36 procent till män. Av dem som fick ersättning var 69 procent kvinnor och 31 procent män.

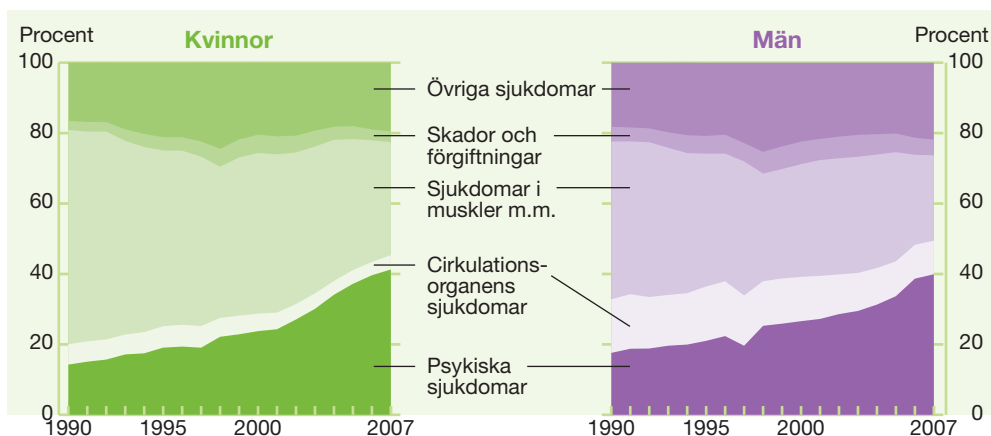
Sjukersättning och aktivitetsersättning

Sjukersättning och aktivitetsersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). De långa sjukfallen ökade mycket kraftigt mellan 1998 och 2004. Detta har lett till att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar legat på en extremt hög nivå under 2000-talets första hälft, framför allt år 2004 med över 73 000. Men den minskning

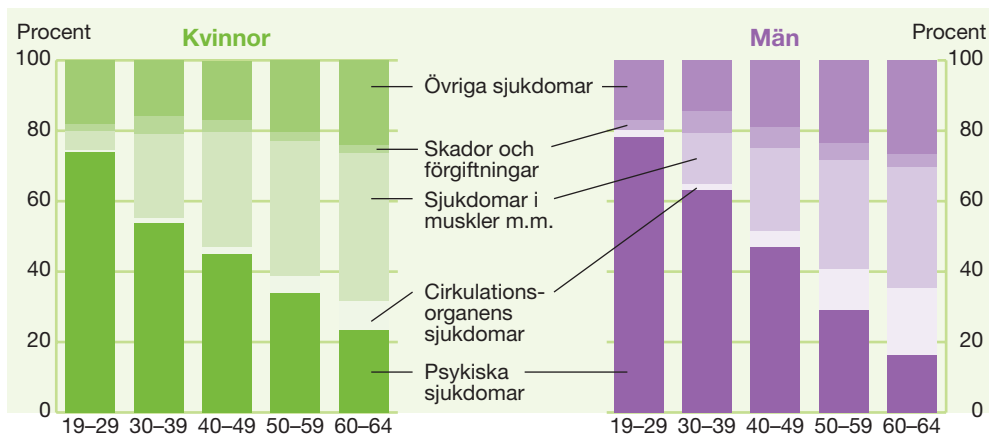
av de långa sjukfallen som konstaterats syns nu även i nybeviljandet av sjuk- och aktivitetsersättning. Åldersfördelningen har ändrats genom en kraftig förskjutning från äldre till yngre. Genomsnittsåldern för personer med nybeviljad ersättning har minskat från nästan 55 år i slutet på 1980-talet till omkring 47 år 2007.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar efter diagnosgrupp (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). De psykiska sjukdomarna har ökat bland personer med sjukersättning/aktivitetsersättning i alla åldrar. Tidigare har alltid sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv totalt sett varit den största diagnosgruppen. År 2007

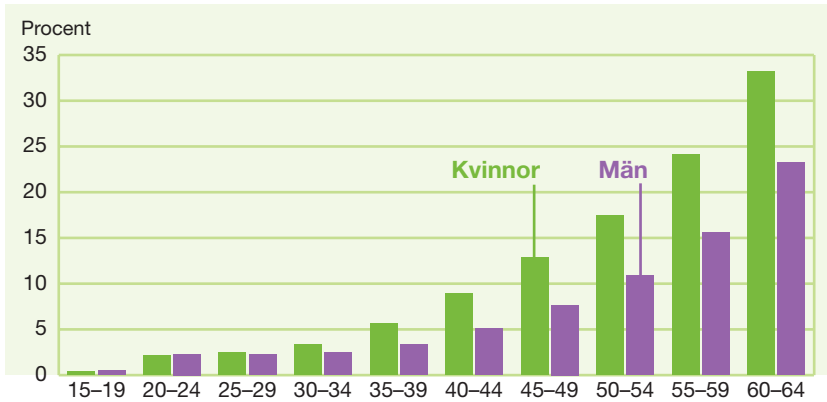
var dock psykiska sjukdomar den största diagnosgruppen bland både män och kvinnor.

Andelen partiella förmåner har varierat över tid, men dessa har allmänt varit vanligare bland kvinnor än bland män. År 2007 hade 47 procent av kvinnorna och 32 procent av männen partiell ersättning.

Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar 2007 efter ålder och diagnosgrupp. Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv överväger fortfarande i åldrarna från 50 år och uppåt. Men även här har de psykiska sjukdomarna ökat. Detta tillsammans

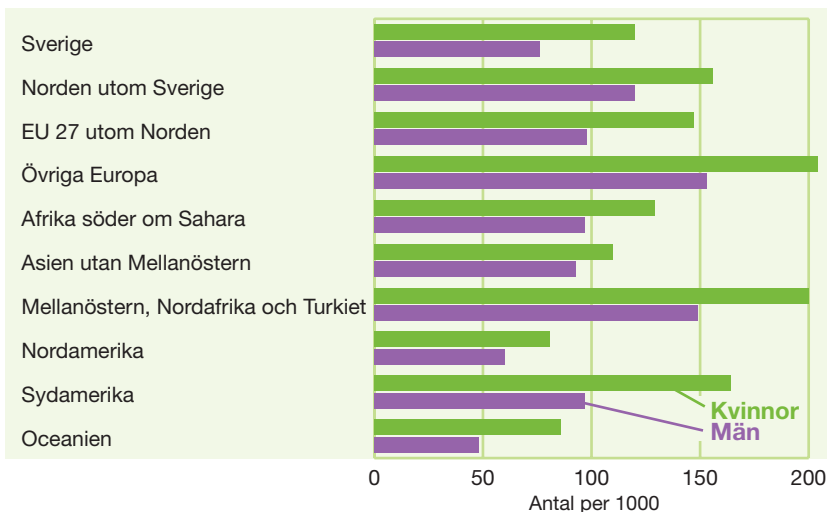
med att nybeviljandet i de yngre åldrarna ökat i andel har lett till att de psykiska sjukdomarna år 2007 utgjorde cirka 41 procent, medan sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv var cirka 29 procent av samtliga nybeviljade.

Andelen av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2007.

Antalet personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning var i december 2007 knappt 552 000, varav 60 procent var kvinnor och 40 procent var män. Drygt 10 procent av befolkningen i aktiv ålder har alltså av

hälsoskäl helt eller delvis lämnat arbetslivet med sjukersättning eller aktivitetsersättning och andelen stiger med ökande ålder. I alla åldersgrupper över 25 år har fler kvinnor än män ersättning. I åldern 60-64 år är andelen i befolkningen som har sjukersättning så hög som 33 procent för kvinnor och 23 procent för män.

Antal per tusen med sjukersättning eller aktivitetsersättning december 2007, åldersstandardiserade värden (åldersfördelningen för inrikesfödda har använts som referens). I december 2007 var det genomgående fler kvinnor än män som hade sjuk- eller aktivitets-

ersättning, oavsett födelseregion. Storleken på gapet mellan könen varierar dock beroende på födelseregion. Antalet personer som hade sjuk- eller aktivitetsersättning varierar för olika födelseregioner och beror på skilda hälso-, livs och arbetsvillkor.

Regler
2007

Sjukersättning eller aktivitetsersättning kan beviljas den som är i åldern 19–64 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Det finns fyra nivåer på ersättningen: hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels.

Aktivitetsersättning beviljas den som är i åldern 19–29 år. Den är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter, som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbild-

ning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning under studierna.

Sjukersättning beviljas i åldern 30–64 år. Ersättningen kan tidsbegränsas när arbetsförmågan är långvarigt men inte varaktigt nedsatt.

Sjukersättning och aktivitetsersättning kan betalas ut i form av inkomstgrundad ersättning och garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garanti-ersättning får personer med låga förvärvsinkomster. Den är maximalt 2,4 prisbasbelopp, motsvarande 8 060 kronor per månad år 2007.

De flesta som har sjukersättning är personer som till följd av ohälsa tvingats lämna arbetsmarknaden efter ett långt yrkesliv. Denna grupp får en ersättning som står i relation till de tidigare förvärvsinkomsterna.

Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har däremot inte haft möjlighet att genom

förvärvsarbete bygga upp ett eget försäkringsskydd och får därför ersättning i form av garantinivån. 81 procent av personerna med aktivitetsersättning hade ersättning på garantinivå år 2007, vilket är en ökning jämfört med 2005 då 74 procent fick ersättning på garantinivå.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-24	652	860	8 074	8 065	0,2	0,3
25-29	1 387	1 776	7 883	7 995	0,5	0,7
30-34	9 494	7 106	7 591	8 207	3,3	2,4
35-39	17 094	10 379	7 630	8 521	5,6	3,3
40-44	29 143	17 177	7 706	8 826	9,0	5,1
45-49	37 040	22 610	7 744	8 945	12,9	7,7
50-54	49 988	31 706	7 868	9 119	17,4	10,9
55-59	71 733	46 361	8 051	9 374	24,1	15,6
60-64	102 736	72 250	8 482	10 149	33,2	23,3
Samtliga	319 267	210 225	8 057	9 413	12,0	7,8

Sjukersättning december 2007.

Pensionen till de personer som hade förtidspension eller sjukbidrag före 2003 räknades om till sjukersättning, oberoende av ålder. Antalet med sjukersättning i åldrarna under 30 år har minskat från ca 16 000 år 2003 till drygt

4 000 år 2007. Samtidigt har antalet med aktivitetsersättning ökat från knappt 6 000 till drygt 22 000. Under år 2007 utbetalades 55,2 miljarder i sjukersättning, varav 56 procent till kvinnor och 44 procent till män.

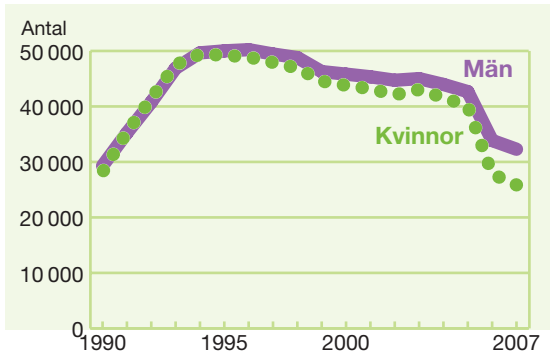
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	965	1 368	7 024	7 039	0,4	0,5
20-24	5 037	5 556	6 994	7 101	1,9	2,0
25-29	5 049	4 269	7 385	7 769	1,9	1,6
Samtliga	11 051	11 193	7 175	7 348	1,8	1,8

Aktivitetsersättning december 2007. Av totalt 1,8 miljarder kronor i aktivitetsersättning år 2007 gick ungefär hälften till kvinnor och

hälften till män. Ersättning endast på garantinivå betalades ut till 75 procent av kvinnorna och 86 procent av männen.

Arbetsskadeersättning

Arbetsskadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetsskada.

Antal egenlivräntor enligt arbets-skadeförsäkringen i december.

I början av 1990-talet ökade antalet prövade arbetsskadeärenden kraftigt. Samtidigt steg också andelen ärenden där prövningen ledde till att en arbetsskada konstaterades. Nedgången efter 1993 beror på att det infördes betydligt strängare krav för att få en arbetsskada godkänd. 2003 ändrades reglerna så att endast individer under 65 år beviljas livräntor, vilket delvis förklarar att antalet livräntor efter 2005 sjunker med 30 procent. Den avtagande trenden av beviljade livräntor består dock, oavsett åldersgrupp.

Regler 2007

Alla som förvärvsarbetar i landet är försäkrade för arbetsskada. Med arbetsskada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning kan betalas för inkomstförlust, tandvårdskostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall, kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp.

Den största ersättningen som betalas ut från arbets-skadeförsäkringen är livränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbetsskada medför en varaktig nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

Innan det akuta - av arbets-skadan orsakade - sjukdomstillståndet har upphört får man vanlig sjuklön eller sjukpenning. Den som har en skada som har visat sig den 1 januari 2003 eller senare får kompensation för karensdagar när han eller hon beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomst-förlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst han eller hon beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande cirka 25 188 kronor per månad år 2007.

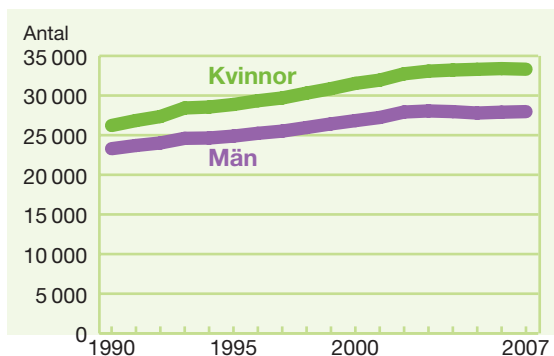
Arbetskadeliivränta december

2007. Av totalt 3,9 miljarder kronor i arbetskadeliivränta år 2007 fick kvinnorna 39 procent och männen 61 procent. Kvinnorna fick i genomsnitt 1 337 kronor, eller 22 procent, mindre ersättning per månad jämfört med männen.

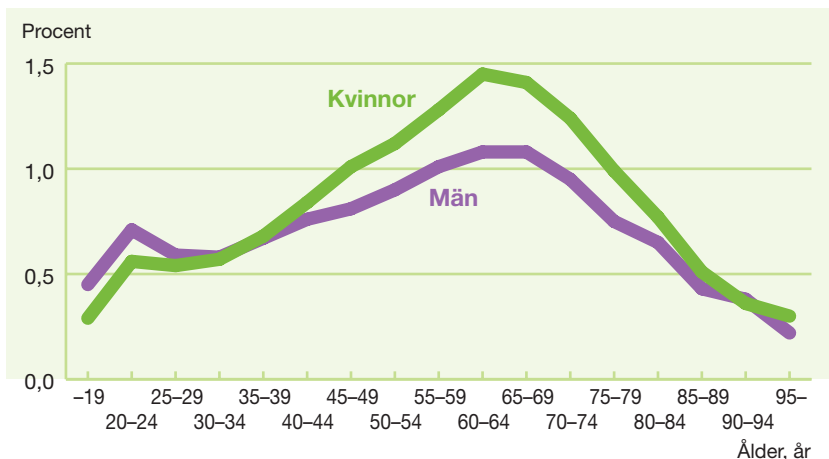
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-24	2	18	7 381	13 151
25-29	58	92	7 085	7 975
30-34	170	343	5 882	7 785
35-39	639	931	6 120	6 665
40-44	1 475	2 307	5 440	6 181
45-49	2 242	3 467	4 976	6 011
50-54	3 780	4 965	4 707	5 886
55-59	6 651	7 746	4 650	5 950
60-64	10 746	12 217	4 604	6 176
Samtliga	25 763	32 086	4 763	6 100

Handikappersättning

Handikappersättning ger ekonomisk trygghet till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp av annan person eller har merutgifter på grund av sin funktionsnedsättning.

Personer med handikappersättning. Antalet ökade stadigt från 1990-talets början fram till år 2003-2004 men har därefter planat ut och för kvinnor minskat något år 2007.

Andelen personer i befolkningen med handikappersättning 2007. Generellt sett är handikappersättning vanligare bland kvinnor än bland män, dock inte i unga år vilket beror på att det är vanligare

bland pojkar med medfödda funktionshinder. Andel personer med handikappersättning i befolkningen är störst i åldersgruppen 60-69 år.

En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att han eller hon behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om man i övrigt har betydande merutgifter på grund av en nedsättning i funktionsförmågan. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller 19 år och som innan han eller

hon fyllt 65 år fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av basbeloppet per år, beroende på hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2007 motsvarade de tre nivåerna 1 209, 1 780 respektive 2 317 kronor per månad. Blinda och personer med ledsyn samt döva och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

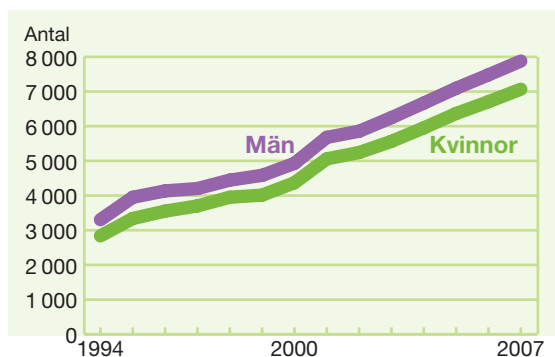
Regler 2007

Handikappersättning december 2007. Av totalt 1,1 miljarder kronor i handikappersättning år 2007 gick 55 procent till kvinnor och 45 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i dec.	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	182	300	1 550	1 538
20–29	2 981	3 700	1 537	1 519
30–39	3 760	3 899	1 584	1 544
40–49	5 670	5 015	1 589	1 566
50–59	7 055	5 668	1 602	1 559
60–69	7 750	5 803	1 554	1 529
70–79	4 036	2 611	1 471	1 464
80–89	1 691	903	1 391	1 406
90–	196	73	1 301	1 332
Samtliga	33 321	27 972	1 558	1 527

Assistansersättning

Genom möjligheten att anställa personliga assistenter ges personer med funktionsnedsättning en chans att kunna leva som andra.

Personer med assistansersättning.

Assistansersättningen infördes år 1994. Efter det har antalet personer med ersättningen ökat stadigt under de fjorton år som redovisas här. Männerna har hela tiden varit fler än kvinnorna.

Regler 2007

Assistansersättning kan de få som har autism, utvecklingsstörning, betydande begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter hjärnskada i vuxen ålder eller andra varaktiga funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Nedsättningen måste vara stor och orsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen. Personer som bor i gruppbostad eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

Ersättningen från Försäk-

ringskassan till personen med funktionsnedsättning ska användas för att betala personliga assistenter som anlitas till hjälp i den dagliga livsföringen. Den ersättningsberättigade kan själv anställa en assistent, alternativt anlita kommunen eller en annan organisation som tillhandahåller personliga assistenter.

Assistansersättning betalas med ett belopp per timme. Det var 228 kronor år 2007. Möjlighet finns dock att ansöka om förhöjd ersättning.

Ålder	Antal mottagare		Medeltal timmar, i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-14	787	1 119	371	377
15-19	509	694	411	413
20-24	476	627	509	526
25-29	403	540	538	560
30-34	414	496	540	539
35-39	399	475	482	532
40-44	483	532	494	509
45-49	486	461	459	518
50-54	580	536	459	494
55-59	715	689	448	472
60-64	968	877	445	445
65-	847	832	396	414
Samtliga	7 067	7 878	452	469

Assistansersättning december 2007.

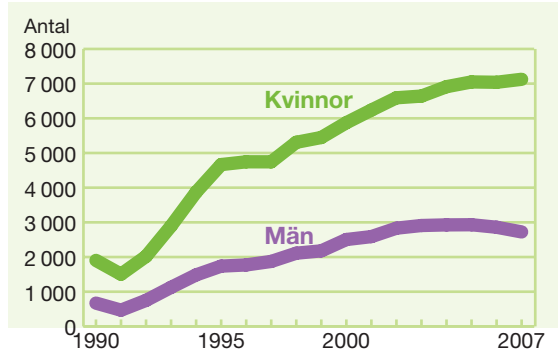
Av totalt 83 miljoner timmars assistansersättning år 2007 gick 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Fram till 45 år hade fler män än kvinnor assistansersättning medan männen fick fler beviljade timmar än kvinnorna i så gott som alla åldersklasser. Störst var denna skillnad i åldersintervallet 45-54 år.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att vara hemma från arbetet för att vårda en svårt sjuk anhörig.

Personer med närståendepenning.

Närståendepenning infördes vid halvårsskiftet år 1989. År 1991 sänktes kompensationsnivån, vilket kan förklara minskningen i antal det året. Året därpå ändrades reglerna så att även en person som vårdar den svårt sjuka på sjukhus eller annan institution (det vill säga inte bara i hemmet) kunde få närståendepenning. Den successiva ökningen sedan 1991 kan till en del förklaras av att möjligheten att få närståendepenning har blivit mer känd hos allmänheten. Men ökningen beror framför allt på en

åldrande befolkning. Kvinnor vårdar nära anhöriga i betydligt större utsträckning än vad män gör.

Personer som avstår från förvärvsarbete för att vårda en svårt sjuk person i hemmet eller på en vårdinrättning kan få närståendepenning. I regel kan man få ersättning för högst 60 dagar sammanlagt för varje person som vårdas.

Dagarna kan tas ut med hel, halv eller en fjärdedels ersättning. Ersättningen är i det närmaste 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2007

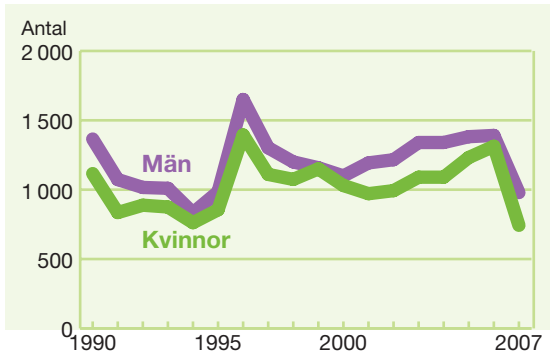
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	58	39	14,2	8,0	8 503	5 454
25-29	202	92	9,8	6,2	6 376	4 882
30-34	348	168	9,6	9,7	6 747	7 351
35-39	704	301	8,7	8,6	5 992	6 682
40-44	1 102	462	9,5	9,1	6 556	6 659
45-49	1 212	460	9,4	10,1	6 526	7 725
50-54	1 319	461	10,5	9,7	7 145	7 356
55-59	1 237	434	11,3	12,2	7 326	8 676
60-	943	307	13,0	16,0	8 458	11 381
Samtliga	7 125	2 724	10,0	11,0	7 010	7 779

Närståendepenning 2007. Av totalt cirka 71 miljoner kronor i närståendepenning år 2007 gick 70

procent till kvinnor och 30 procent till män.

Bilstöd

Bilstöd ska underlätta för personer som har varaktiga funktionsnedsättningar och som gör att de har svårt att förflytta sig.

Beviljade bilstöd, antal personer.

Bilstödet infördes 1988. Efter som man kan få ett nytt bilstöd vart nionde år förekommer det toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. Det är något färre kvinnor än män som har fått denna ersättning. Inkomstrelaterat anskaffningsbidrag för köp av bil har gått till kvinnor i stor utsträckning. Däremot har kostnader för anpassning av bilen varit högre för männen.

Regler 2007

Bilstöd för inköp av bil kan beviljas vart nionde år. Bilstöd kan också beviljas för anpassning och i vissa fall för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motorfordon som motorcykel eller moped. Grundförutsättningen för att få bilstöd är att den enskilde ska ha en varaktig funktionsnedsättning som innebär väsentliga svårigheter att förflytta sig eller att använda allmänna kommunikationer. Följande grupper har rätt till bilstöd, om de uppfyller grundförutsättningen:

- En person under 65 år som är beroende av motorfordon för förvärvsarbete eller rehabilitering/utbildning.
- En person under 65 år som har fått bilstöd enligt ovan, men som sedan har fått sjukersättning eller aktivitetsersättning.
- Annan person som är mellan 18 och 49 år som själv ska köra fordonet.
- En förälder som har barn under 18 år.
- Föräldrar med barn som uppfyller grundförutsättningen.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–15	219	298	72 805	77 832
16–19	59	80	82 593	78 269
20–24	45	60	90 512	103 805
25–29	38	54	97 718	160 798
30–34	64	69	108 708	163 196
35–39	91	104	101 127	104 557
40–44	99	143	103 931	97 547
45–49	163	131	110 167	111 784
50–54	134	146	91 634	100 991
55–59	110	131	88 513	96 874
60–	109	115	117 139	119 904
Totalt	1 158	1 372	93 086	99 358

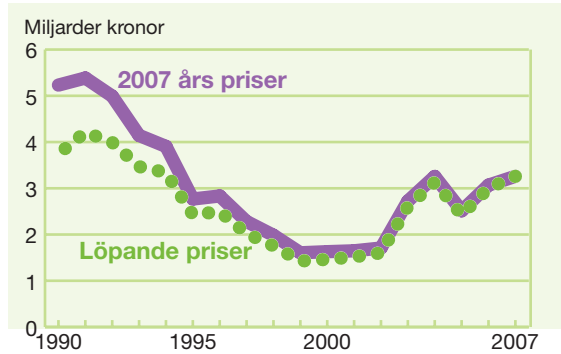
Utbetalade bilstöd 2007. Av totalt 244 miljoner kronor i bilstöd år 2007 gick 44 procent till kvinnor och 56 procent till män.

Tandvård

Tandvårdsförsäkringen ska ge möjlighet till en god tandhälsa oberoende av ekonomiska förutsättningar.

Utbetalat belopp för tandvård.

Ersättningsreglerna har successivt ändrats så att patienterna har fått betala en allt större andel. Kostnaderna för tandvårdsförsäkringen har därmed minskat mellan år 1992 och 1999, men regeländringarna under 2002 medförde att kostnaderna ökade kraftigt. I januari 2004 infördes vissa begränsningar som gjort att kostnaderna åter sjönk. Utvecklingen de senaste åren beror främst på variationer i mängden provningar och påföljande tid för att handlägga ärenden.

Tandvården är avgiftsfri för barn under 20 år.

Alla vuxna personer får ett ekonomiskt stöd för den vardagliga hälsobefrämjande tandvården, bastandvården. I den ingår förebyggande åtgärder, fyllningar, rotbehandlingar och liknande.

För kronor, broar och liknande samt tandreglering finns ett hög-

kostnadsskydd för patienter med ett stort behandlingsbehov.

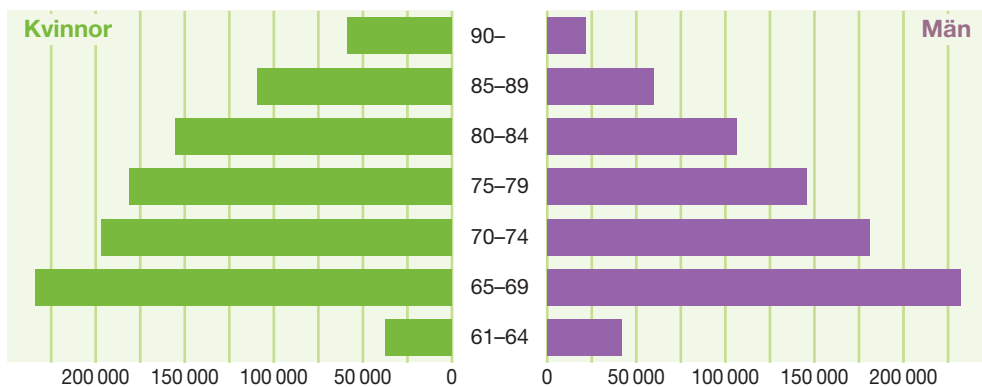
Från och med juli 2002 gäller speciella ersättningsregler för alla försäkrade som fyllt 65 år. Men från och med januari 2004 infördes vissa begränsningar i ersättningen för protetisk tandvård för dem som är 65 år eller äldre.

**Regler
2007**

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m.

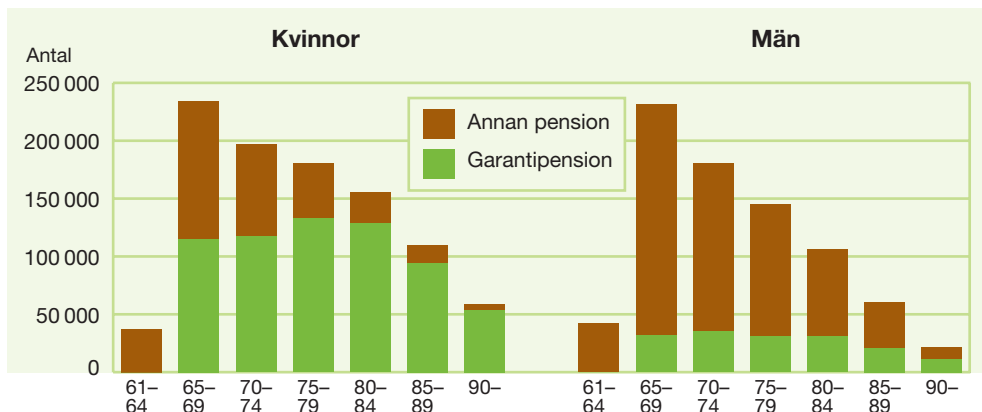
Ålderspension

Ålderspensionen ger trygghet på äldre dar. Den består av inkomst- och premiepension och garantipension.

Ålderspensionärer 2007. Bland ålderspensionärerna finns betydligt fler kvinnor än män, eftersom kvinnor som grupp lever längre än män. Det är enbart bland pen-

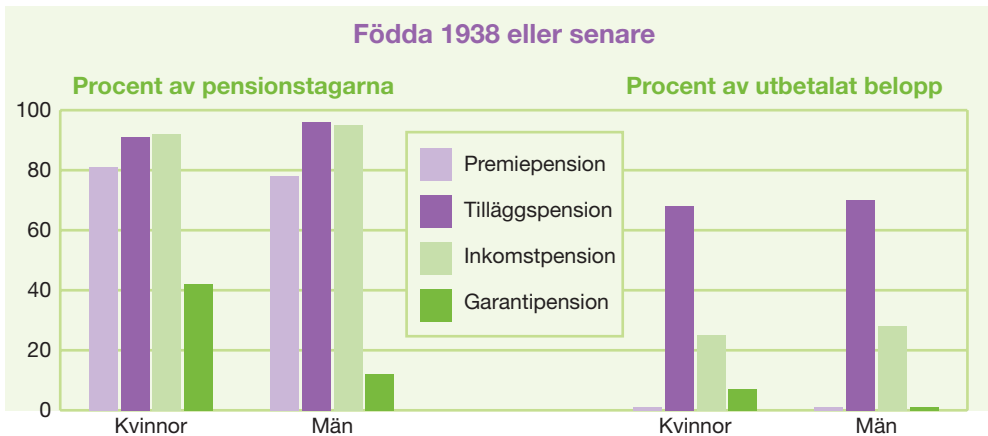
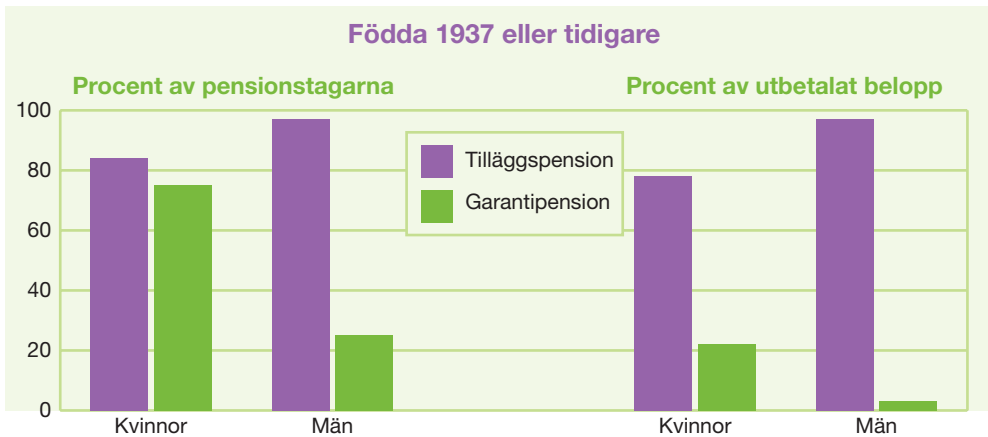
sionärerna i åldern 61-64 år som männen är fler än kvinnorna. De tidiga uttagen har ökat mycket de senaste åren, bara mellan år 2005 och år 2007 med 48 procent.

Garantipension innebär att pensionstagaren har enbart garantipension eller i kombination med en eller flera av de övriga pensionstyperna. Annan pension innebär att pensionstagaren inte har garantipension utan en eller flera av de övriga pensionstyperna.

Ålderspensionärer med respektive utan garantipension 2007. För kvinnorna illustreras det markant ökande deltagandet i arbetslivet under slutet av 1900-talet av att

andelen med behov av garantipension är betydligt större i åldrarna över 70 år jämfört med de yngre. Liknande mönster men på en betydligt lägre nivå ses för männen.

De olika pensionstyperna 2007.

Personer i åldern 70 år och däröver (dvs. födda 1937 eller tidigare) kan bara ha pension i form av garantipension och tilläggs-pension. 75 procent av kvinnorna och 25 procent av männen hade garantipension. Av de 701 000 kvinnorna hade 113 000 enbart garantipension, medan det av de 514 000 männen endast var 16 000 som enbart hade garantipension. Här avspeglas skillnaderna i förvärvsmönstret mellan män och kvinnor för dessa generationer.

I december 2007 var det 545 000 pensionstagare som omfattades av det nya inkomstpensionssystemet (dvs. födda 1938 eller senare). Dessa kunde förutom garantipension och tilläggs-pension också ha inkomstpension och premiepension. 81 procent av kvinnorna och 78 procent av männen hade premiepension men beloppen är än så länge mycket obetydliga. Bland kvinnorna hade 42 procent garantipension, bland männen 12 procent, och 3 procent respektive 1 procent hade enbart garantipension.

**Regler
2007**

Ålderspension får man efter ansökan, dock tidigast från 61 års ålder. Man kan skjuta upp pensionsuttaget hur länge man vill och pensionen blir högre ju längre man väntar med att ta ut den. Ålderspensionen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Från och med januari 2003 beskattas pension på samma sätt som arbetsinkomst.

Rätt till ålderspension tjänas in främst genom det förvärvsarbete man utför. Förvärvsinkomsterna är – tillsammans med vissa så kallade pensionsgrundande belopp – den enskildes pensionsunderlag. Pensionsgrundande belopp får man tillgodoräkna sig exempelvis när man har sjuk- eller aktivitetsersättning eller är förälder till små barn. Pensionsrätten uppgår till 18,5 procent av pensionsunderlaget.

De intjänade delarna av pensionen betalas ut som inkomstpension och premiepension. Pensionsrätten till inkomstpensionen är 16 procent av underlaget och återstående 2,5 procent fonderas för premiepensionen. Om den intjänade pensionen är lägre än en viss grundtrygghetsnivå kompletteras den med en garantipension.

Den allmänna ålderspensionen gäller för alla som är födda 1938 eller senare. Personer som är födda tidigare får sin ålderspension i form av tilläggspension och eventuellt garantipension. Tilläggspensionen motsvarar i huvudsak tidigare folkpension och allmän tilläggspension (ATP) som grundas på pensionspoäng i det gamla systemet. Även personer födda under perioden 1938–1953 får i varierande grad sin intjänade pension i form av tilläggspension.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
61–64	37 406	41 942	4 604	7 567
65–69	233 582	231 893	9 349	11 986
70–74	196 771	181 139	9 122	12 390
75–79	180 905	145 402	8 365	12 313
80–84	155 245	106 163	7 707	12 273
85–89	109 165	59 941	7 162	12 103
90–	58 444	21 735	6 694	11 403
Samtliga	971 518	788 215	8 269	11 935

Ålderspension december 2007. 209 miljarder kronor betalades ut i ålderspension under 2007, ungefär 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Bland mottagarna

var kvinnorna 55 procent och männen 45 procent. 178 miljarder kronor av hela beloppet var tilläggspension.

Äldreförsörjningsstöd

Äldreförsörjningsstöd ger personer med låg ålderspension eller ingen pension alls möjlighet att försörja sig.

Äldreförsörjningsstöd kan betalas ut till den som är bosatt i Sverige och som har fyllt 65 år. Stödet är inkomstprövat och syftar liksom särskilt bostadstillägg till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå. Levnadsnivån ska motsvara en schabloniserad ekonomisk lägstanivå, och kostnader

för en skälig bostad. Den skäliga bostadskostnaden var högst 6 200 kronor per månad för ogift och 3 100 kronor för gift år 2007. Den skäliga levnadsnivån var cirka 4 346 kronor per månad för ogift och cirka 3 640 kronor för gift. Stödet beviljas för högst tolv månader i taget.

**Regler
2007**

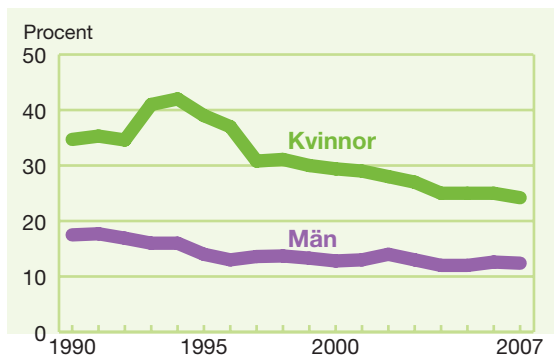
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
65–69	3 345	2 705	2 790	2 312
70–74	951	1 267	5 317	2 029
75–79	649	741	5 617	2 625
80–84	445	319	4 157	2 456
85–89	222	149	2 938	1 898
90–	114	34	2 942	3 231
Samtliga	5 726	5 215	3 645	2 291

Äldreförsörjningsstöd december 2007. År 2007 betalades det ut 394 miljoner kronor i äldreförsörj-

ningsstöd. Ungefär 64 procent av dessa betalades till kvinnor och 36 procent till män.

Bostadstillägg till pensionärer m.fl.

Bostadstilläggen ger pensionärer och vissa andra grupper med låg inkomst möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarden i övrigt behöver drabbas.

Andel personer med bostadstillägg.

Andelen personer med bostadstillägg minskar över tid för både kvinnor och män. Kvinnor har i genomsnitt lägre pension än män och sämre ekonomiska förhållanden också i övrigt. Andelen kvinnor med bostadstillägg år 2007 var dubbelt så stor som andelen män.

Regler 2007

- Bostadstillägget omfattar
- bostadstillägg till pensionärer (BTP)
 - särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP).

BTP kan beviljas personer som har hel ålderspension, änkepension, särskild efterlevandepension, hustrutillägg, sjukersättning, aktivitetsersättning eller EU-pension som motsvarar de svenska förmånerna. BTP beviljas inte för ålderspension före 65 års ålder (tidigt uttag).

Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden och de inkomster och den förmögenhet som den enskilde har. Under 2007 var högsta möjliga BTP 93 procent av boendekostnaden. För en person som fyllt 65 år uppgick boendekostnaden till maximalt 6 200 kronor per månad för ogift

och 3 100 kronor för gift. För övriga bidragsberättigade gällde beloppen 5 700 kronor respektive 2 850 kronor. BTP är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

SBTP är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde pensionären en skälig levnadsnivå, i princip motsvarande en schabloniserad ekonomisk lägstanivå och kostnader för en skälig bostad. En högsta bostadskostnad på 6 200 kronor per månad godtas. En förutsättning för att kunna få SBTP är att BTP är beviljat. Dessutom krävs att personens inkomster efter avdrag för skäliga bostadskostnader inte når upp till en viss fastställd lägstanivå. Ersättningen betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till den lägsta inkomstnivån.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp*, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	202	256	2 387	2 421
20-24	2 928	3 416	2 798	2 746
25-29	3 521	3 814	2 799	2 839
30-34	4 119	4 014	2 684	2 794
35-39	5 660	4 916	2 374	2 554
40-44	8 575	6 885	2 254	2 431
45-49	10 101	8 068	2 237	2 358
50-54	12 180	9 596	2 268	2 264
55-59	14 402	9 984	2 282	2 235
60-64	16 355	10 112	2 207	2 150
65-69	27 318	12 279	2 013	2 024
70-74	31 506	9 607	1 963	1 863
75-79	39 792	9 698	2 029	1 711
80-84	47 904	9 096	2 130	1 592
85-89	45 568	6 727	2 252	1 544
90-	33 223	4 029	2 526	1 713
Samtliga	303 354	112 497	2 201	2 109

* I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

Bostadstillägg december 2007. År 2007 betalades det ut 10,9 miljarder kronor i bostadstillägg. Unge-

fär 74 procent av dessa betalades till kvinnor och 26 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp*, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
65-69	27 270	12 256	2 013	2 024
70-74	31 463	9 587	1 962	1 863
75-79	39 756	9 682	2 028	1 710
80-84	47 863	9 088	2 130	1 592
85-89	45 542	6 722	2 253	1 544
90-	33 198	4 025	2 526	1 713
Samtliga	225 092	51 360	2 158	1 771

* I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

Bostadstillägg till ålderspensionärer december 2007.

Bostadstilläggen till ålderspensionärerna var cirka 6,9 miljarder kronor år 2007, varav 84 procent gick till kvinnor och 16 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp*, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	202	256	2 387	2 421
20-24	2 928	3 416	2 798	2 746
25-29	3 517	3 811	2 800	2 839
30-34	4 118	4 011	2 684	2 795
35-39	5 653	4 909	2 374	2 555
40-44	8 547	6 879	2 254	2 431
45-49	10 053	8 053	2 237	2 358
50-54	12 082	9 575	2 267	2 264
55-59	14 242	9 964	2 278	2 235
60-64	15 928	10 088	2 195	2 151
Samtliga	77 270	60 962	2 323	2 394

* I medelbeloppet ingår både BTP och SBTP.

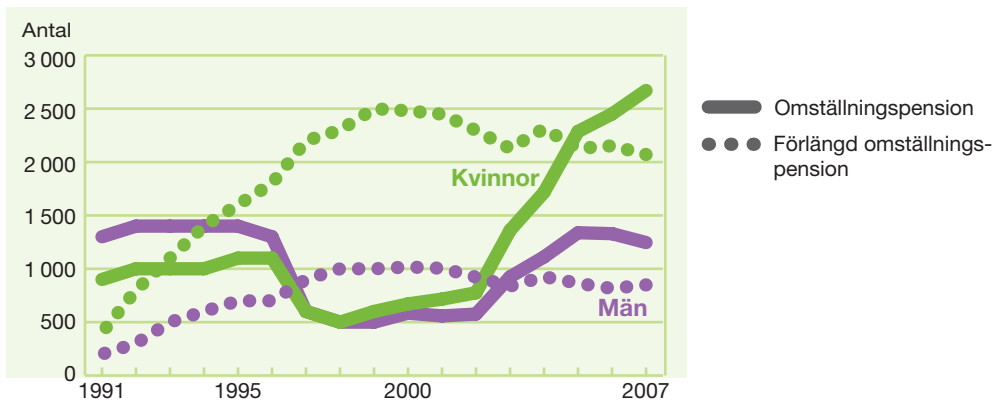
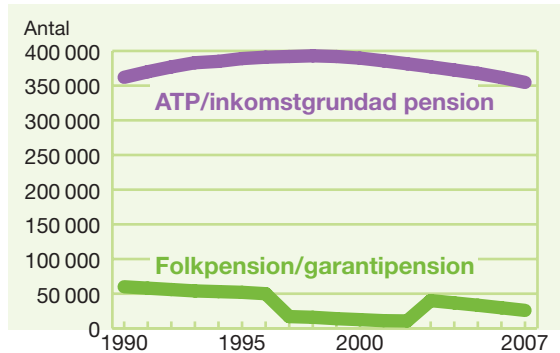
Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller

aktivitetsersättning december 2007. Bostadstilläggen till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning var cirka 3,9 miljarder kronor år 2007. 55 procent av beloppet betalades till kvinnor och 45 procent till män.

Efterlevandepension till vuxna

Efterlevandepension ger ekonomisk trygghet till personer vilkas nära anhöriga har avlidit.

Kvinnor med änkepension. Änkepensionen avskaffades 1990 men övergångsregler gjorde att antalet kvinnor med änkepension från ATP-systemet ändå ökade ett tag. Däremot minskade antalet med folkpension kraftigt till följd av att inkomstprövning infördes från och med april 1997. Inkomstprövningen har tagits bort i det nya pensionsystemet, och antalet änkor med garantipension var år 2003 nästan i nivå med antalet folkpensioner år 1996 (dvs. innan inkomstprövningen infördes). Men änkepensionerna är nu under långsam avveckling.

Omställningspensioner och förlängda omställningspensioner.

Tiden för att få omställningspension sänktes från ett år till sex månader 1997, vilket ledde till att antalet personer som hade förmånen vid en viss tidpunkt halverades. Samtidigt ökade antalet personer som fick förlängd omställningspension. Från år 2003 har tiden man kan ha omställningspension

ökat igen till ett år, vilket märks på utvecklingen. De senaste åren har dock utvecklingen för antalet män med omställningspension stannat upp och för 2007 minskat något, medan antalet kvinnor med ersättningen fortsatt att öka. År 2007 hade mer än dubbelt så många kvinnor som män förlängd omställningspension.

Regler 2007

I efterlevandepension till vuxna ingår

- omställningspension
- förlängd omställningspension
- särskild efterlevandepension (kan inte beviljas efter december 2002)
- änkepension.

Dessa förmåner betalas ut i form av inkomstgrundad pension, som beror på den avlidnes tidigare inkomst. Som tillägg till eller ersättning för den inkomstgrundade pensionen kan man under vissa förutsättningar få garantipension. Den är 2,13 prisbasbelopp, motsvarande 7 153 kronor per månad under år 2007. Från och med januari 2003 beskattas pension på samma sätt som arbetsinkomst.

Efterlevande make eller maka (eller därmed jämställd person) kan få **omställningspension** om han eller hon är yngre än 65 år och

- vid dödsfallet stadigvarande sammanbodde med barn under 18 år eller
- oavbrutet hade sammanbott med den avlidne under en tid

av minst fem år fram till tidpunkten för dödsfallet.

Omställningspension får man under tolv månader och storleken baseras på den avlidnes pensionsbehållning för inkomstpension eller pensionspoängen för tilläggs-pension. Omställningspensionen kan man få samtidigt med egen pension.

Om den efterlevande har vårdnaden om barn under 18 år får han eller hon en **förlängd omställningspension** i tolv månader, eller tills yngsta barnet fyller tolv år. Rätten till förlängd omställningspension upphör om den efterlevande gifter om sig.

Rätten till **änkepension** och storleken på änkepensionen beror på kvinnans ålder, om makarna var gifta eller jämställda med gifta vid utgången av år 1989 och mannens år med pensionspoäng (ATP-poäng). Pensionen samordnas med sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension. Änkepensionen upphör om änkan gifter om sig.

Ålder	Antal mottagare Kvinnor	Medelbelopp, kronor i december Kvinnor
-39	37	1 570
40-49	2 171	3 211
50-59	14 172	5 370
60-64	20 605	6 907
65-69	26 075	2 529
70-74	39 387	2 832
75-79	62 831	3 462
80-89	149 792	3 417
90-	42 203	2 573
Samtliga	357 273	3 473

Änkepension december 2007. Fler-talet kvinnor som har änkepension är själva ålderspensionärer men ungefär 10 procent är under 65 år. År 2007 hade 34 procent av de kvinnliga ålderspensionärerna över 65 år också änkepension. Före 65 års ålder ingår ett så kallat folkpensionstillägg i medelbeloppen från och med år 2003, vilket förklarar de högre beloppen i dessa åldrar.

Av totalt 14,9 miljarder kronor i änkepension år 2007 gick 82 procent till änkor som var 65 år och äldre. Garantipensionen var 627 miljoner kronor och betalades ut till 30 000 änkor.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	23	5	6 203	7 153
30-34	49	12	6 551	6 706
35-39	102	38	6 970	6 601
40-44	167	65	6 818	6 666
45-49	231	89	6 902	6 868
50-54	456	169	6 939	6 937
55-59	778	322	7 102	7 009
60-64	865	546	7 108	7 041
Samtliga	2 671	1 246	7 018	6 971

Omställningspension december 2007. Övergångsregler gör att de flesta kvinnor över 60 år i stället för omställningspension har änkepension. Av totalt 329 miljoner

kronor i omställningspension år 2007 gick 68 procent till kvinnor och 32 procent till män. Av hela beloppet var 93 miljoner kronor garantipension.

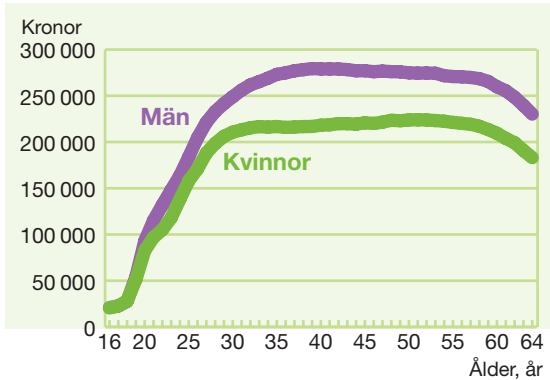
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	87	10	6 720	7 160
30-34	233	39	6 692	6 861
35-39	427	122	6 746	7 114
40-44	639	244	6 847	6 919
45-49	437	200	6 519	6 875
50-54	183	148	6 720	6 619
55-59	53	68	6 785	6 659
60-64	12	18	6 215	5 325
Samtliga	2 071	849	6 718	6 830

Förlängd omställningspension december 2007. Av totalt 237 miljoner kronor i förlängd omställningspension år 2007 gick 71 pro-

cent till kvinnor och 29 procent till män. 79 miljoner kronor utgjordes av garantipension.

Intjänat pensionsunderlag

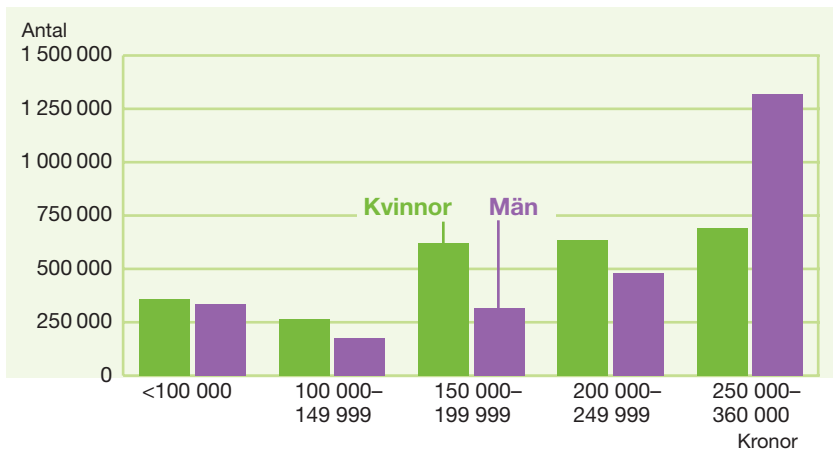
Det intjänade pensionsunderlaget enligt det reformerade pensionssystemets regler redovisas här för personer i åldern 16–64 år.

Median pensionsunderlag 2006.

Medianen för pensionsunderlaget kan ses som en bild av förväntad livsinkomstprofil för varje årskull. Inkomstskillnaden mellan män och kvinnor är stor. Även det intjänade pensionsunderlaget för kvinnor är lägre, cirka 81 procent av männens. Skillnaden speglar

främst kvinnornas kortare arbetstid i löneersatt sysselsättning och löneskillnaden mellan könen. Omkring hälften av de yngre kvinnorna har pensionsgrundande belopp för småbarn, vilket inräknas i pensionsunderlaget och höjer det. Pensionsunderlaget stiger i takt med ökande ålder för både kvinnor och män i åldrarna 20 till 35 år, vilket kan förklaras av att man gör karriär och/eller börjar arbeta heltid. Därefter ökar pensionsunderlaget något för kvinnor under stora delar av den arbetsföra åldern, medan männens pensionsunderlag snarare minskar. Efter 50 års ålder sjunker pensionsunderlaget för både kvinnor och män till följd av nedtrappningen i antalet arbetstimmar.

Antalet personer efter intjänat pensionsunderlag 2006. Kvinnorna är överrepresenterade i de lägre

inkomstklasserna och männen i den högsta.

Pensionsunderlaget utgör summan av pensionsgrundande inkomster och pensionsgrundande belopp upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsgrundande inkomster är inkomster av tjänst, egenföretagares förvärvsinkomster och socialförsäkringsersättning (sjukpenning, föräldrapenning, ersättning vid arbetslöshet m.m.).

Pensionsgrundande belopp beräknas för sjuk- och aktivitetsersättning (förtidspension), plikttjänst, studier och barnår.

Pensionsrätter beräknas sedan som 18,5 procent av pensionsunderlaget. Pensionsrätten för inkomstpension är 16 procent och pensionsrätten för premiepension 2,5 procent av pensionsunderlaget för personer födda 1954 eller senare. För de födda mellan 1938 och 1953 är det en lägre procent som avsätts till inkomst- och premiepension beroende på antal 20-delar i det reformerade pensionssystemet.

Regler 2007

Födelseregion	Antal personer med pensionsunderlag		Andel av befolkningen		Pensionsunderlag median, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2 462 266	2 515 601	90,6	90,1	204 100	252 400
Norden utom Sverige	42 455	34 553	90,1	90,0	198 200	233 400
EU 27 utom Norden	24 356	32 530	81,5	93,9	167 050	212 900
Övriga Europa	6 338	6 360	65,1	70,7	158 100	173 400
Afrika söder om Sahara	3 917	5 128	54,2	61,1	158 100	117 700
Asien utan Mellanöstern	11 195	6 714	63,9	73,6	156 700	128 450
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	6 743	9 492	47,3	49,9	139 500	117 600
Nordamerika	2 554	3 557	71,8	80,5	161 300	202 700
Sydamerika	3 395	4 265	72,0	79,2	158 100	172 400
Oceanien	367	873	75,5	90,0	158 100	224 500
Samtliga	2 563 586	2 619 073	89,9	89,6	202 900	250 500

Intjänat pensionsunderlag år 2006.

Andelen personer som tjänat in pensionsunderlag i åldrarna 16–64 år är högst bland personer födda i Sverige, följt av personer födda i övriga Norden och EU. Den lägsta andelen med pensionsunderlag, knappt 50 procent, finns bland personer födda i Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet. Pensionsunderlaget var som högst för både kvinnor och män födda i Sverige, medan män födda i regionerna Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet samt Afrika söder om Sahara hade det lägsta underlaget.

Spridningen är stor mellan olika födelseregioner både vad gäller andelen personer med pensionsunderlag och storleken på underlaget. Anledningen till detta är bland annat att utrikesfödda personer inte etablerats på arbetsmarknaden i samma utsträckning som personer födda i Sverige, och att dessa inte heller haft lika lång tid i genomsnitt att intjäna ett pensionsunderlag.

Drygt 4 000 personer ingår inte i denna tabell jämfört med den nedanstående på grund av att uppgift om födelseregion för dessa saknas.

Ålder	Antal personer med pensionsunderlag,		Andel av befolkningen, procent		Pensionsunderlag median, kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-19	71 441	68 739	30,1	27,4	36 500	39 900
20-24	242 860	251 748	93,7	92,8	105 100	124 600
25-29	250 593	256 236	95,4	95,3	184 000	218 900
30-34	280 395	287 924	96,2	96,5	214 500	260 500
35-39	297 517	306 244	96,7	97,1	216 500	276 600
40-44	307 557	319 647	96,4	96,7	219 100	278 500
45-49	276 043	282 636	96,3	96,5	221 800	276 400
50-54	276 007	280 981	96,4	96,5	223 500	274 100
55-59	292 450	295 081	96,0	96,6	218 100	269 000
60-64	270 554	272 426	90,1	89,9	198 500	247 900
Samtliga	2 565 417	2 621 662	89,8	89,6	202 900	250 500

Intjänat pensionsunderlag 2006.

Andelen som tjänat in pensionsunderlag i åldrarna 16-64 år var i det närmaste 90 procent för både kvinnor och män. Den höga andelen förklaras av att utöver lön så ingår även exempelvis sjuk- eller aktivitetsersättning, sjukpenning, föräldrapenning, arbetslöshets-

ersättning och studiemedel i beräkningen av pensionsunderlaget. För de äldsta är andelen personer med pensionsunderlag lägre, främst till följd av tidig pensionering.

Hälften av kvinnorna hade högre pensionsunderlag än 202 900 kronor, medan motsvarande siffra för männen var 250 500 kronor.

Regeländringar sedan 2006

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Underhållsstöd

Februari 2006

Underhållsstöd. Underhållsstödbeloppet höjs till 1 273 kronor. Det grundavdrag som en bidragsskyldig förälder får göra vid beräkning av betalningsskyldighet höjs till 100 000 kronor. En bidragsskyldig förälder kan få återbetalningsbeloppet/underhållsbidraget nedsatt när domstol har beslutat om umgänge eller socialnämnden godkänt avtal om umgänge som omfattar minst 30 dagar per år. Underhållsstödet minskas då med motsvarande belopp. Ytterligare förändringar är att utbetalningsdatumet ändras från den 20:e till den 25:e i månaden och reglerna för beräkning av umgängesavdrag samt anstånd ändras.

Föräldrapenning, Tillfällig föräldrapenning, Havandeskapspenning, Barnbidrag

Juli 2006

Havandeskapspenning, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Inkomsttaket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) höjs från sju och en halv till tio gånger prisbasbeloppet. Det nya inkomsttaket motsvarar en årsinkomst på 397 000 kronor för år 2006 och ska tillämpas vid beräkning av bland annat havandeskapspenning, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

Föräldrapenning. Ersättningsnivån för de 90 lägstanivådagarna inom föräldrapenningen höjs från 60 kronor till 180 kronor per dag. Höjningen gäller för barn födda 1 juli 2006 eller senare.

Tillfällig föräldrapenning. Uttrycket svårt sjukt barn ändras till allvarligt sjukt barn. Ett barn anses allvarligt sjukt när det är stor fara för barnets liv, eller barnet får behandling mot sin sjukdom och att det utan behandlingen är fara för barnets liv. Tillfällig föräldrapenning kan då ges till båda föräldrarna samtidigt och under obegränsad tid när barnet är allvarligt sjukt eller får behandling.

Barnbidrag och flerbarnstillägg. Barnbidraget för ett gemensamt barn kan delas mellan föräldrar som inte lever tillsammans. Barnbidraget kan bara delas om båda föräldrarna vill det. För att dela barnbidraget ska föräldrarna ha barnet hos sig ungefär halva tiden var, de får inte bo tillsammans, de ska ha gemensam rättslig vårdnad om barnet och de ska båda anmäla delning av barnbidraget.

Januari 2007

Tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning.

Inkomsttak vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) sänks från 10 till 7,5 prisbasbelopp. Sänkningen berör havandeskapspenning och tillfällig föräldrapenning. Föräldrapenningen har fortfarande ett inkomsttak på 10 prisbasbelopp.

Juli 2008

Föräldrapenning. En jämställdhetsbonus införs som gäller barn som föds från och med den 1:a juli 2008. Bonusen kommer att krediteras skattekontot med maximalt 3 000 kronor per månad om den förälder som tagit ut minst antal föräldrapenningdagar tar ut föräldrapenning. Bonusen gäller bara om den förälder som tagit flest antal föräldrapenningdagar arbetar eller studerar när den andra föräldern får föräldrapenning. Bonusen gäller inte de 60 reserverade dagarna per förälder eller lägstanivådagarna.

Vårdnadsbidraget införs och ges till föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år och som är folkbokfört i kommunen. Bidraget är kommunalt och är högst 3 000 kronor. Vårdnadsbidrag kan inte kombineras med föräldrapenning för vare sig bidragsmottagare eller dennes sambo/maka. Innan vårdnadsbidraget kan nyttjas måste 250 föräldrapenningdagar för barnet vara använda.

Tillfällig föräldrapenning. Ett krav på intyg från förskola/skola om att barnet varit frånvarande för den tid man begär ersättning för vård av sjukt barn införs. Kravet gäller barn under 12 år.

Bostadsbidrag

Januari 2006

Bostadsbidrag. En förälder som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem kan få umgängesbidrag. Umgängesbidraget är 300 kronor för ett barn, 375 kronor för två barn och 450 kronor för tre barn eller fler.

Det **särskilda bidraget för hemmavarande barn** höjs från 600 till 950 kronor för ett barn, från 900 till 1 325 kronor för två barn och från 1 200 till 1 750 kronor för tre barn eller fler. **Bidrag till bostadskostnaden** är 50 procent av bostadskostnaden mellan 2 000 kronor och en övre nivå som beror på antalet barn.

Januari 2007

Bostadsbidrag. I och med avvecklandet av rekryteringsbidraget för vuxenstuderande så kan inte detta bidrag längre påverka den bidragsgrundande inkomsten som bostadsbidraget beräknas på. Äldre bestämmelser gäller dock för dem som fått rekryteringsbidrag tidigare än 1:a januari 2007.

Juli 2007

Bostadsbidrag. En återbetalningsskyldig ska debiteras ränta om han eller hon kommit överens med Försäkringskassan om en avbetalningsplan eller om denne fått anstånd med återbetalningen. Räntesatsen motsvarar statens utlåningsränta med ett tillägg av två procentenheter. Dessutom måste man betala en dröjsmålsränta på beloppet ifall det inte betalats i rätt tid.

Januari 2008

Bostadsbidrag. Vissa mindre ändringar genomförs i reglerna för hur den bidragsgrundande inkomsten ska beräknas. Tidigare skulle inkomst av näringsverksamhet antas vara minst lika stor som vid senaste taxeringsbeslut om inte sökanden kunde visa särskilda skäl för att inkomsten skulle uppskattas till ett lägre belopp. I den nya lagtexten slopas detta så att inkomst från näringsverksamhet måste uppskattas på samma sätt som t.ex. inkomst från tjänst.

Ett förtydligande gjordes även i lagen vad gäller handläggningsrutinen i det fall inkomstuppgifter ändras efter det att slutligt bostadsbidrag fastställts. Även i det fall studiebidrag ändras (inte bara taxering) kan nytt slutligt bostadsbidrag beräknas.

I samband med den slopade förmögenhetsskatten gjordes även vissa omformuleringar i lagtexten gällande beräkningen av förmögenhetstillägg till bidragsgrundande inkomst. I den nya lydelsen definieras förmögenhet som ”sådan förmögenhet som skulle ha varit skattepliktig enligt den upphävda lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt”.

Juli 2008

Bostadsbidrag. Om en bostadsbidragstagare får kommunalt vårdnadsbidrag ska det läggas till den bidragsgrundande inkomsten vid beräkningen av bostadsbidrag.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Aktivitetsstöd

Januari 2006

Aktivitetsstöd. Fördjupad kartläggning och vägledning införs för vilken aktivitetsstöd betalas ut i som mest tolv veckor. Insatsen omfattar kartläggning, vägledning och i vissa fall praktik, och görs för att identifiera den arbetssökandes möjligheter till arbete och för att klargöra och tydliggöra realistiska delmål inom ramen för den individuella handlingsplanen. Aktivitetsstödet storlek beräknas enligt samma regler som för den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering.

Januari 2007

Aktivitetsstöd. Friåret avskaffas. Den upphävda förordningen gäller dock i fall där anvisningar skett före den 1 januari 2007.

Den högsta ersättningen inom arbetslöshetsförsäkringen sänks från 730 till 680 kr per dag.

Mars 2007

Aktivitetsstöd. För den som uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning sänks stegvis ersättningsnivån både för aktivitetsstöd och arbetslöshetsersättning enligt följande:

- högst 80 procent av den fastställda dagsförtjänsten under de första 200 nivådagarna av arbetslöshetskassans ersättningsperiod.
- högst 70 procent av den fastställda dagsförtjänsten från dag 201 till och med dag 300.
- högst 65 procent av den fastställda dagsförtjänsten från dag 301 eller 451 och tills vidare. Den som vid dag 300 har barn under 18 år sänks nivån till 65 procent först dag 451 (om han eller hon inte är utförsäkrad från arbetslöshetsförsäkringen).

Juli 2007

Aktivitetsstöd. Ersättningsperioden inom arbetslöshetsförsäkringen begränsas till längst 300 dagar. För den som dag 300 är förälder till barn under 18 år är ersättningsperioden längst 450 dagar. Ersättningsnivån på 65 procent av dagsförtjänst inom arbetslöshetsförsäkringen upphör.

December 2007

Aktivitetsstöd. Ungdomar som fyllt 18 år och som deltar i jobbgarantin för ungdomar får utvecklingsersättning. Den som är under 18 år och inte uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning får ingen ersättning eftersom föräldrarnas underhållsskyldighet fortfarande gäller.

Assistansersättning, Bilstöd

Januari 2006

Assistansersättning. Ersättningen höjs från 212 kronor till 219 kronor per timma och det förhöjda timbeloppet från 237 kronor till 245 kronor.

Januari 2007

Assistansersättning. Ersättningen höjs från 219 kronor till 228 kronor per timma och det förhöjda timbeloppet från 245 kronor till 255 kronor.

Bilstöd. Socialförsäkringsnämnderna avskaffas. Beslut om rätten till bilstöd fattas av tjänstemän på Försäkringskassan.

Bilstödsförordningen ändras. Bilstöd kan i normalfallet fås på nytt efter nio år mot tidigare sju. Grundbidraget är 60 000 kronor per person för alla grupper. Tidigare var det 30 000 kronor för föräldrar med funktionsnedsättning samt föräldrar till barn med funktionsnedsättning. Grund- och anskaffningsbidraget ska inte kunna överstiga bilens anskaffningskostnad. Föräldrabegreppet utvidgas till att omfatta även vårdnadshavare som inte är föräldrar och personer som tagit emot barn för adoption eller för stadigvarande vård och fostran.

Tandvård

Juli 2008

Tandvård. Ett nytt tandvårdsstöd införs. Den försäkrade får ta del av tandvårdsstödet från det år hon eller han fyller 20 år. Tandvårdsstödet är två delar, dels ett allmänt tandvårdsbidrag, dels ett högkostnadsskydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera till regelbundna tandvårdsbesök och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för försäkrade i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

Högekostnadsskyddet innebär att den försäkrade vid större behandlingar inte behöver betala hela kostnaden själv. Den ersättning som betalas ut beräknas utifrån så kallade referenspriser. Varje tandvårdsåtgärd som berättigar till ersättning har ett referenspris, som är ett fast pris bestämt av staten.

- För behandlingar med referenspris som uppgår till 3 000 kronor betalar patienten hela tandvårdskostnaden.
- För behandlingar med referenspris mellan 3 001 kronor och 15 000 kronor betalar patienten 50 procent av tandvårdskostnaden.

– För behandlingar med ett referenspris som överstiger 15 000 kronor betalar patienten 15 procent av tandvårdskostnaden.

Om tandläkaren tar ut ett högre pris än referenspriset blir behandlingen dyrare eftersom patienten själv betalar den del som överstiger referenspriset. Om tandläkaren tar ut ett lägre pris beräknas ersättningen däremot inte efter referenspriset, utan efter det pris som patienten faktiskt betalar. Högkostnadsskyddet beräknas inte per kalenderår, utan börjar gälla när en åtgärd som ingår i skyddet blir klar. Efter det räknas alla åtgärder som blir gjorda under de följande tolv månaderna in i högkostnadsskyddet.

Sjukpenningförsäkring, Sjukpenninggrundande inkomst

Juli 2006

Sjukpenninggrundande inkomst. Inkomsttaket vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) höjs från 7,5 till 10 prisbasbelopp. Det nya inkomsttaket motsvarar en årsinkomst på 397 000 kronor för år 2006 och ska tillämpas vid beräkning av dagersättningarna sjukpenning, rehabiliteringspenning, havandeskapspenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, närståendepenning, smittbärarpennning, arbetsskadesjukpenning, dagpenning enligt det statliga personskadeskyddet och ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön.

Ett nytt SGI-skydd – dvs. SGI:n får behållas trots att personen saknar inkomst av arbete – införs för försäkrade som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får interpraktikstipendium.

Januari 2007

Sjukpenninggrundande inkomst. Inkomsttaket vid beräkning av SGI sänks från 10 till 7,5 prisbasbelopp. Det nya inkomsttaket motsvarar en årsinkomst på 302 250 kronor för år 2007 och ska tillämpas vid beräkning av sjukpenning, rehabiliteringspenning, havandeskapspenning, tillfällig föräldrapenning, närståendepenning, smittbärarpennning, arbetsskadesjukpenning, dagpenning enligt det statliga personskadeskyddet och ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön.

SGI ska multipliceras med talet 0,989. Denna reglering innebär en sänkning av dagersättningsnivån. För arbetslösa utges sjukpenning med högst 486 kr per dag.

Juli 2008

Sjukpenning. Nya regler för rätten till sjukpenning införs, vilket bland annat innebär att sjukpenningen tidsbegränsas. En försäkrad kan få sjukpenning på 80 procent kan bara betalas ut i maximalt 364 dagar inom en ramtid på 450 dagar. Efter det kan den försäkrade ansöka om förlängd sjukpenning, som betalas ut med 75 procents ersättning under maximalt 550 dagar. Vid mycket allvarlig sjukdom finns dock möjlighet att få sjukpenning med 80 procent för obegränsad tid.

Det införs också en **rehabiliteringskedja** som reglerar hur arbetsförmågans nedsättning ska bedömas vid olika tidpunkter. Det innebär att bedömningen av arbetsförmågans nedsättning under de första 90 dagarna i en sjukperiod görs i förhållande till det vanliga arbetet eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder. Från och med den 91:a dagen i sjukperioden innebär prövningen av rätten till sjukpenning att Försäkringskassan även ska ta hänsyn till om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Från och med den 181:a dagen i en sjukperiod ska Försäkringskassan dessutom bedöma om den försäkrade kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på den reguljära arbetsmarknaden i övrigt eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade.

Sjukpenninggrundande inkomst. Förutsättningarna för SGI-skydd ändras på tre punkter:

- Vid utgången av en period med vårdnadsbidrag ska SGI lägst motsvara den SGI som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före perioden med vårdnadsbidrag. En förutsättning är dock att den försäkrade när vårdnadsbidraget upphör uppfyller de övriga villkor som krävs för att SGI:n ska vara fortsatt skyddad.
- En anställd som på grund av hälsoskäl inte kan återgå i arbete hos sin arbetsgivare eller i den egna verksamheten och som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen omfattas av SGI-skydd.
- Möjligheten för en arbetslös försäkrad att få tillbaka tidigare SGI efter en period med sjuk- eller aktivitetsersättning upphör. Det innebär att den som har sjuk- eller aktivitets-

ersättning till och med den 30 juni 2008 eller senare inte kan få tillbaka en tidigare SGI även om han eller hon vid utgången av perioden med ersättningen är arbetsökande och beredd att anta erbjudet arbete i samma omfattning som tidigare SGI.

Sjuk- och aktivitetsersättning

Juli 2006

Sjuk- och aktivitetsersättning. Tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd i Sverige, och som fått ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU-land, jämställs med svenska medborgare när sjuk- och aktivitetsersättningens garanti-ersättning beräknas för personer vars arbetsförmåga blivit nedsatt före 18 års ålder. Tidigare ställdes krav på fem års vistelse i Sverige innan ersättning kunde bli aktuell.

Januari 2007

Sjuk- och aktivitetsersättning. Det blir möjligt att ha sin sjukersättning eller aktivitetsersättning vilande vid studier. Reglerna är de samma som för vilande ersättning vid förvärvsarbete med två undantag. Det är inte möjligt att få provotid. Hela ersättningen blir vilande oavsett studiernas omfattning.

Juli 2008

Sjuk- och aktivitetsersättning. Kraven för rätten till sjukersättning tillsvidare skärps. De nya reglerna innebär att sjukersättning endast kan komma i fråga om den försäkrades arbetsförmåga är stadigvarande nedsatt. Att arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt innebär att arbetsförmågan bedöms bestå för all överskådlig framtid. Det innebär att det rör sig om kroniska sjukdomar och irreversibla skador där ytterligare medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga eller att den arbetsförmåga som finns kan förbättras. Till skillnad från tidigare ska inte andra faktorer än nedsatt arbetsförmåga till följd av sjukdom kunna påverka rätten till ersättning. Vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ska därför inte längre den försäkrades ålder, bosättnings-

förhållanden, utbildning, tidigare verksamhet, och andra liknande omständigheter beaktas.

Vidare ska vid bedömningen beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarkanden. Detta innebär att det inte är möjligt att få sjukersättning i väntan på lönebidrag eller annan liknande anställning. Denna förändring gäller även för aktivitetsersättning.

Möjligheten att bevilja **tidsbegränsad sjukersättning** upphör. För de som har en tidsbegränsad ersättning finns övergångsbestämmelser. Möjligheten att bevilja enligt gamla regler för ytterliggare perioder om 18 månader finns, dock längst till och med december 2012. Övergångsreglerna gäller även för personer med aktivitetsersättning som fyller 30 år.

Rehabiliteringspenning, Rehabiliteringsersättning

Juli 2007

Rehabilitering. Arbetsgivarens skyldighet att göra rehabiliteringsutredningar upphör. Som en följd av detta upphör också Försäkringskassans skyldighet att kalla till avstämningmöte två veckor efter att en rehabiliteringsutredning kommit in. Även Försäkringskassans skyldighet att upprätta en rehabiliteringsplan senast två veckor efter att utredningen kommit in upphör.

Arbetskadeförsäkring

Januari 2006

Livränta. Livränteunderlaget ska endast fastställas vid den tidpunkt från vilken livränta utges första gången. Livräntan ska bestämmas enbart på grundval av de inkomstförhållanden som gäller från den tidpunkt som livräntan första gången beviljas. Bestämmelserna tillämpas på beslut om nya livräntor som fattas från och med den 1 januari 2006, även om ansökan om livränta kommit in till Försäkringskassan innan dess.

Augusti 2006

Arbetskkadeersättning. Försäkringskassan ska endast hämta in läkarutlåtande om det behövs för bedömningen av rätt till ersättning.

Livränta. Vilande sjukersättning och aktivitetsersättning vid studier införs. Regeln omfattar även de personer som har arbetskkadelivränta.

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m.

Bostadstillägg till pensionärer (BTP), Äldreförsörjningsstöd

Januari 2006

Bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Den övre hyresgränsen för bostadstillägg höjs från 65-års-månaden med 180 kronor per månad för ensamstående och med 90 kronor i månaden för gifta, det innebär att den övre hyresgränsen nu är 4 850 kronor för ensamstående och 2 425 kronor för gifta. Motsvarande höjning görs för dem som har äldreförsörjningsstöd.

Juli 2006

Bostadstillägg till pensionärer. Kompensationsgraden för bostadstillägget höjs för dem som fyllt 65 år från 91 procent till 93 procent av bostadskostnaden upp till den övre hyresgränsen. Ändringen gäller retroaktivt från april 2006.

Ett nytt sambobegrepp införs med innebörden att även andra omständigheter än folkbokföringen kan ligga till grund för bedömningen om två personer ska anses som gifta i pensionshänseende.

Socialavgifter

Arbetsgivaravgifter, Egenavgifter, Särskild sjukförsäkringsavgift

Januari 2006

Arbetsgivaravgifter. Avgiftsuttaget för arbetsgivare sänks från 32,46 procent till 32,28 procent:

– Sjukförsäkringsavgiften sänks från 10,15 procent till 8,64 procent.

Egenavgifter. Avgiftsuttaget för egenföretagare sänks från 30,89 procent till 30,71 procent:

– Sjukförsäkringsavgiften sänks från 11,12 procent till 9,61 procent.

Den allmänna löneavgiften höjs från 3,07 procent till 4,40 procent och gäller för både arbetsgivare och egenföretagare.

Juni 2006

Arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgiften kan reduceras i vissa fall för den som anställs först i ett företag. Regeln var tänkt att gälla till och med 2007.

Januari 2007

Arbetsgivaravgifter. Avgiftsuttaget för arbetsgivare höjs från 32,28 procent till 32,42 procent:

– Sjukförsäkringsavgiften höjs från 8,64 procent till 8,78 procent.

Särskild sjukförsäkringsavgift. Den särskilda sjukförsäkringsavgiften tas bort.

Arbetsgivaravgifter. Den särskilda reduceringen av arbetsgivaravgiften för den som anställs först i ett företag tas bort.

Arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Det avdrag på arbetsgivaravgiften och egenavgiften som får göras upp till vissa gränser halveras från 5,0 procent av löneunderlaget till 2,5 procent. De övre gränserna för avdraget halveras också.

Juli 2007

Arbetsgivaravgifter och egenavgifter. För ungdomar som fyllt 18 men inte 25 år halveras arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna, dock inte ålderspensionsavgiften. För den allmänna löneavgiften gäller en särskild avgiftssats för ungdomar under andra halvåret 2007.

Det avdrag på arbetsgivaravgiften och egenavgiften på 10 procent av löneunderlaget som företag inom vissa branscher i Norrlands inland m.m. får göra, gjordes tidigare i första hand på sjukförsäkringsavgiften. Avdraget ska nu i första hand göras på den allmänna löneavgiften och i andra hand på arbetsmarknadsavgiften.

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de publikationer som har givits ut av Försäkringskassan januari 2007–oktober 2008

Beställ eller ladda ned via Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.

Familjer barn samt handikapp

Attityder till misstänkt bidragsbrott inom tillfällig föräldrapenning (Redovisar 2007:9)

Hur påverkar den ekonomiska familjepolitiken? Resultatindikatorer för 2006 (Analyserar 2007:7)

”Man borde införa 35-timmars dygn. Då skulle man hinna med allting.” – En kvantitativ studie av föräldrars självupplevda balans i vardagen. ”With a 35-hour day one would be able to manage everything.” – A quantitative study of parents self-experienced balance in every-day life (Working Papers in Social Insurance 2008:2)

Nya resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken (Socialförsäkringsrapport 2008:11)

Nöjd med Försäkringskassan? Hur personer som ansökt om handikappersättning och vårdbidrag uppfattat Försäkringskassan (Analyserar 2007:9)

Räcker tiden till? Maktresurser och tidsmässig balans i kärnfamiljen (Working Papers in Social Insurance 2007:3)

Uppdelning av föräldraledighet – nöjda och missnöjda föräldrar (Working Papers in Social Insurance 2007:2)

Utbetalning av familjeförmåner år 2006 med stöd av EG-lagstiftningen (Analyserar 2007:10)

VAB – Vård Av Barn. Tillfällig föräldrapenning 1974–2006 (Redovisar 2007:10)

Sjukförmåner

Att säga nej på ett bra sätt. Intervjuer med personer som blivit nekade sjukpenning – om beslut, bemötande och information (Analyserar 2007:2)

De gemensamma metoderna i sjukförsäkringen – hur blev det? (Redovisar 2007:8)

Deltidssjukskrivning. En registerstudie över utvecklingen 1995–2006 (Socialförsäkringsrapport 2008:12)

Diagnosmönster i förändring – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1971–2005 (Redovisar 2007:3)

Förlängd skolgång – en ny väg in i aktivitetsersättning (Redovisar 2007:7)

Försäkringskassan och arbetslivsinriktad rehabilitering. Regelverket i praktiken och återgång i arbete efter aktiv åtgärd (Socialförsäkringsrapport 2008:8)

Inflöde till sjuk- och aktivitetsersättning – har reglerna någon betydelse? (Analyserar 2007:13)

Köns- och länsskillnader inom arbetsskadeförsäkringen. Beslut om livränta 2005–2006 (Socialförsäkringsrapport 2008:3)

Långtidssjukskrivna – demografi, arbete, yrke, diagnos, sjukpenningrätt och återgång i arbete 2003, 2005 och 2006 (Redovisar 2007:6)

Möjliga vägar ut ur sjuk- och aktivitetsersättning (Socialförsäkringsrapport 2008:2)

Nej till sjukpenning. Vad hände sen? (Analyserar 2007:1)

Nej till sjukpenning. Vad hände sen? Uppföljning av undersökning från 2007 (Socialförsäkringsrapport 2008:10)

Nordiska strategier för att begränsa sjukfrånvaro (Socialförsäkringsrapport 2008:1)

Nya sjuk- och aktivitetsersättningar/förtidspensioner – med fokus på yngre med psykiska diagnoser under åren 1995–2005 (Analyserar 2007:11)

Nybeviljade sjukersättningar/aktivitetsersättningar. Fördelning på län och diagnos, 2006 (Statistik 2007:2)

Ohälsoskulden år 2006 (Redovisar 2007:11)

Prövade och avslutade arbetsskadeärenden. Fördelning på diagnos och län, 2005–2006 (Statistik 2007:6)

Psykiska sjukdomar och sjukdomar i rörelseorganen
– nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och
aktivitetsersättningar 1987–2005 (Redovisar 2007:4)

Sjukersättning och aktivitetsersättning – förmåner vid
invaliditet enligt EG-förordningar och konventioner om social
trygghet (version 2) (Vägledning 2008:1)

Sjukersättning och aktivitetsersättning – under tid med
(version 3) (Vägledning 2007:1)

Statligt tandvårdsstöd (version 1) (Vägledning 2008:2)

Strategier för begränsning av sjukfrånvaro och förtids-
pensionering. Erfarenheter från Danmark, Finland, Island,
Norge och Sverige 1990–2007 (Socialförsäkringsrapport
2008:5)

Unga med sjuk- och aktivitetsersättning – vilka är de?
(Analyserar 2007:8)

Uppföljning av Pilas pilotverksamhet (Socialförsäkringsrapport
2008:7)

Vad händer efter avstämningsmötet? (Analyserar 2007:3)

Vägen tillbaka – en beskrivande studie av flödet ut från sjuk-
och aktivitetsersättning (Analyserar 2007:12)

Pension

Bostadstillägg till pensionärer m.fl. per kommun i december
2006 (Statistik 2007:5)

Expected effective retirement age in the Nordic countries.
Förväntad effektiv pensionsålder i de nordiska länderna
(Working Papers in Social Insurance 2008:3)

Hur länge arbetar vi i Sverige? Om arbetslivets längd med regional uppdelning (Analyserar 2007:6)

Medelpensioneringsålder 2006 (Redovisar 2007:5)

Medelpensioneringsålder 2007 (Socialförsäkringsrapport 2008:9)

Nyckeltal för balanstalet 2005 (Redovisar 2007:1)

Orange rapport. Pensionssystemets årsredovisning 2006 (Årsredovisning 2006)

Orange rapport. Pensionssystemets årsredovisning 2007 (Årsredovisning 2007)

Orange Report. Annual Report of the Swedish Pension System 2006 (Årsredovisning 2006)

Orange Report. Annual Report of the Swedish Pension System 2007 (Årsredovisning 2007)

PGI-handbok 2007

PGI-handbok 2008

Sweden's Pensioners – How They Have Fared in the Roller Coaster Ride through the Past Decade and a Half of Deep Recession and Economic Exuberance. Pensionärernas inkomststandard under 90-talets djupa recession och den följande återhämtningen (Working Papers in Social Insurance 2008:1)

Vad händer när någon i aktiv ålder dör? En empirisk analys av förändringen i ekonomisk standard efter ett dödsfall 2003 (Redovisar 2007:2)

Ålderspension. In- och utflöden i pensionssystemet (Statistik 2007:3)

Ålderspension. Pensionsunderlag och pensionsbehållning (Statistik 2007:4)

Övriga publikationer

Ethnic background, labor market attachment and severe morbidity (Working Papers in Social Insurance 2007:1)

EU-domar (Anser 2007:1)

Kundmätning 2007. En mätning av spontana kundmöten i telefon- och besökskundtjänst (Statistik 2007:1)

Mål, mått och resultat – analys av handläggningstider (Socialförsäkringsrapport 2008:6)

Ojämlighet och utanförskap. Rapport från forskarseminarium i Umeå 23–24 januari 2008 (Socialförsäkringsrapport 2008:4)

Perspectives on Mortality Forecasting. V. Cohort factors: How conditions in early life influence mortality later in life (Social Insurance Studies 5)

Social Insurance in Sweden 2006. Transition to Adulthood (Socialförsäkringsboken 2006)

Socialförsäkring – för alla? Rapport från forskarseminarium i Umeå 24–25 januari 2007 (Analyserar 2007:4)

Socialförsäkringens omfattning och finansiering 2005–2008 (Analyserar 2007:5)

Socialförsäkringsboken 2006 (Socialförsäkringsboken 2006)

Taxes and contributions in the financing of social insurance. Försäkringsmässighet: skatter och avgifter i socialförsäkringens finansiering (Working Papers in Social Insurance 2007:4)

The Scope and Financing of Social Insurance in Sweden 2005–2008

The Swedish Social Insurance Agency – Annual Report 2006 (Extract) (Årsredovisning 2006)

Varning för brott. ”Försäkringsområdet – en inte tillräckligt uppmärksammat brottsplats i Sverige” (Socialförsäkringsrapport 2008:13)

Socialförsäkringen i siffror 2008

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. Den omfattade år 2007 cirka 445 miljarder kronor, eller motsvarande 15 procent av bruttonationalprodukten (BNP).

Försäkringskassan inleder med *Socialförsäkringen i siffror 2008* en årligen återkommande utgivning som syftar till att genom kortfattad kommenterad statistik samlat redogöra för socialförsäkringen. Försäkringen beskrivs i denna bok i siffror, tabeller och diagram utifrån områdena registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ekonomisk trygghet vid ålderdom med mera.